

Citlivostní analýza k některým parametrům důchodového systému a migraci

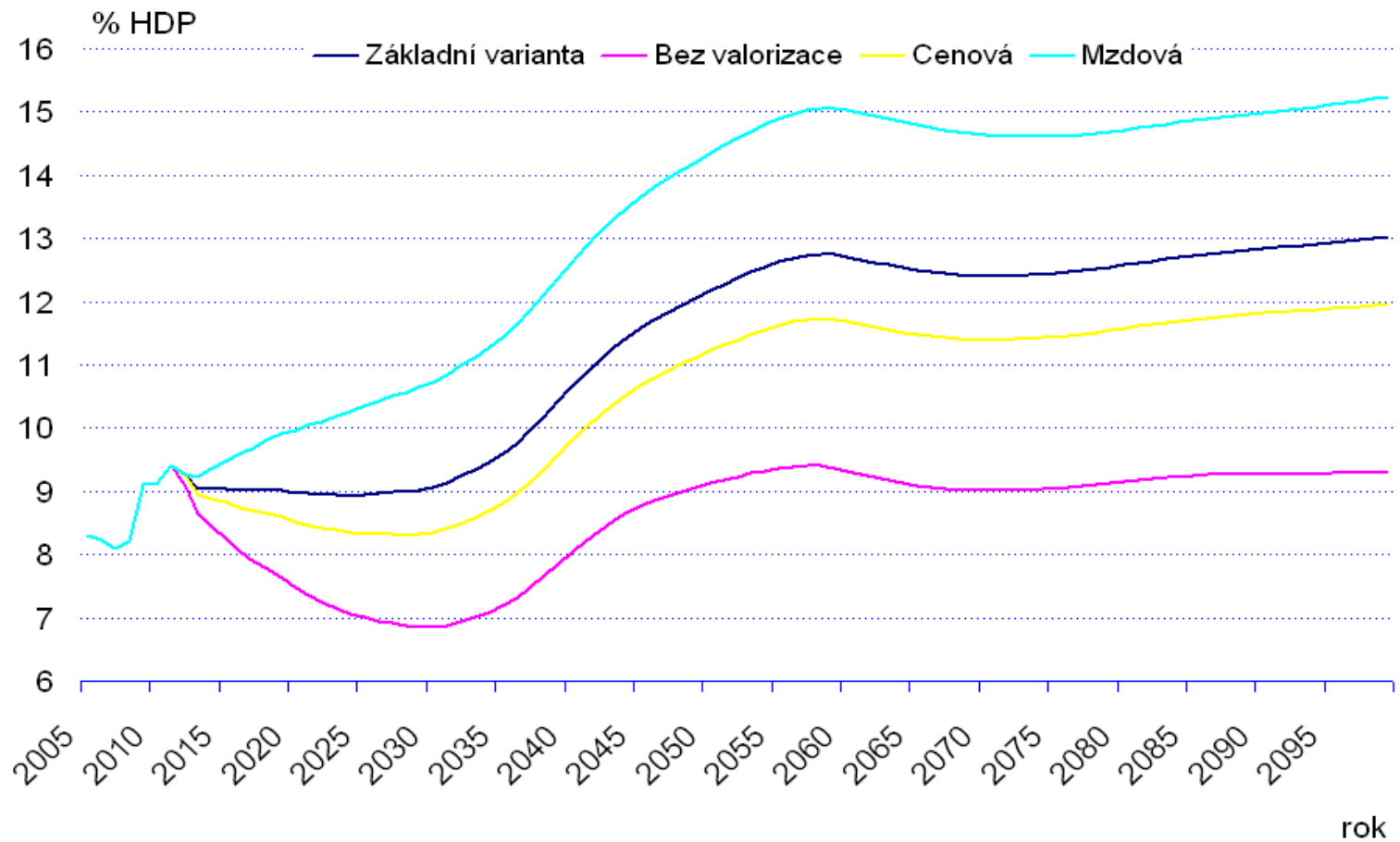
Obsah

- Citlivostní scénáře
 - způsob valorizace vyplácených důchodů
 - rychlost zvyšování důchodového věku
 - výše pojistné sazby
 - pracovní migrace
- Scénář trvalého zvyšování důchodového věku
- Scénář dodatečné pracovní migrace k dosažení stabilní zaměstnanosti

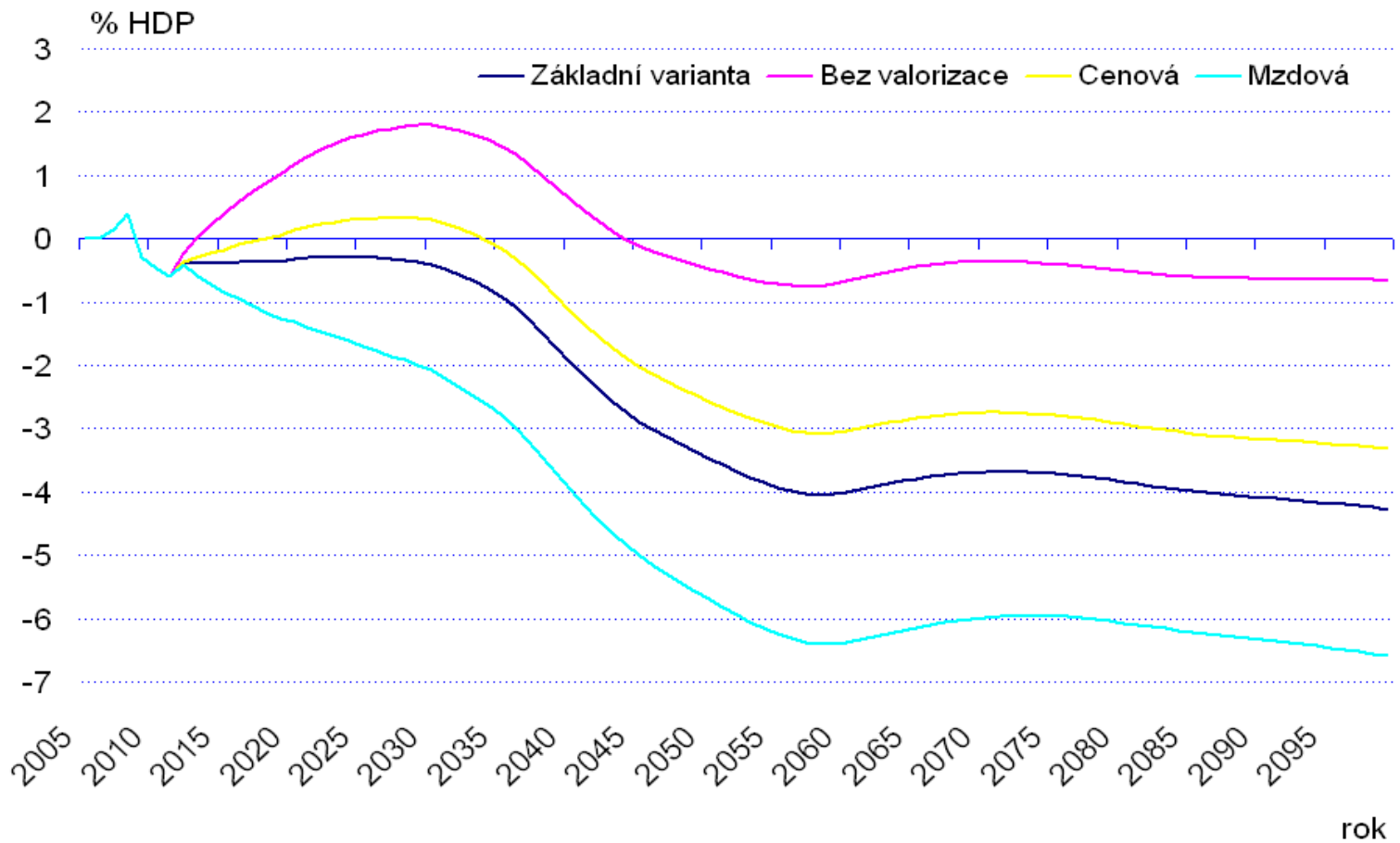
Upozornění

- Modelové výpočty nezahrnují ještě aktualizovanou demografickou projekci
- Výsledky proto budou v průběhu března/dubna aktualizovány

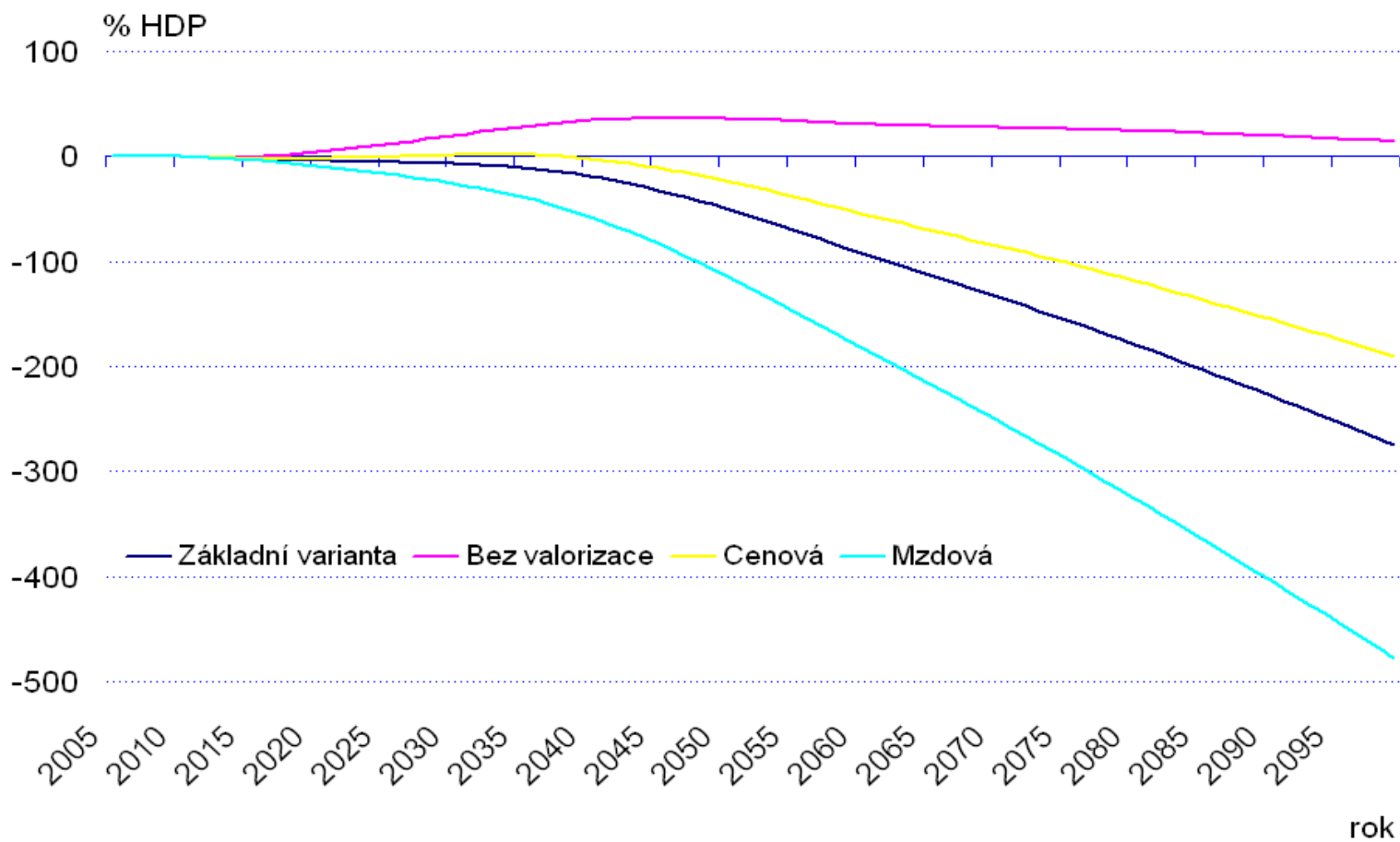
CS – valorizace - výdaje

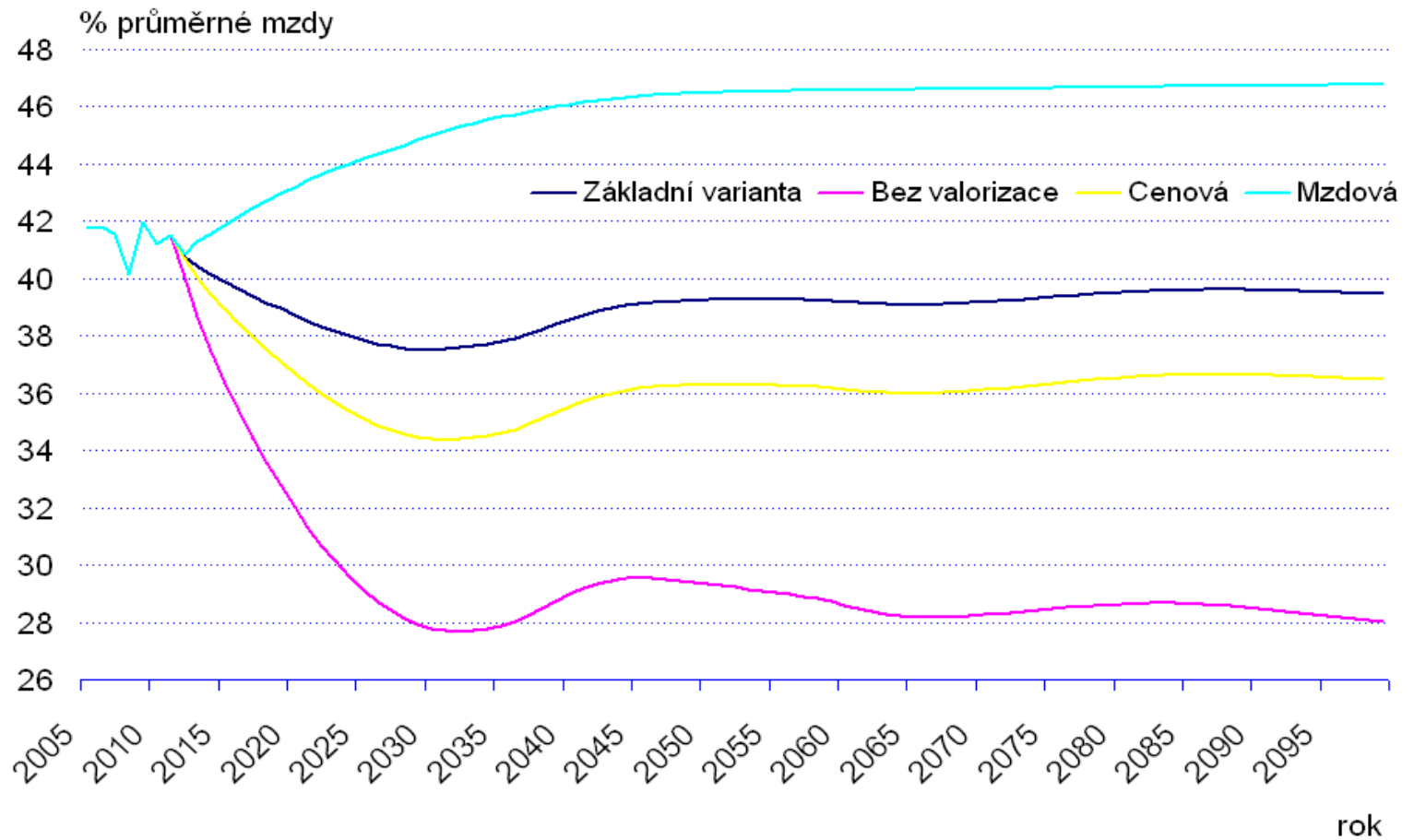
CS – valorizace - saldo

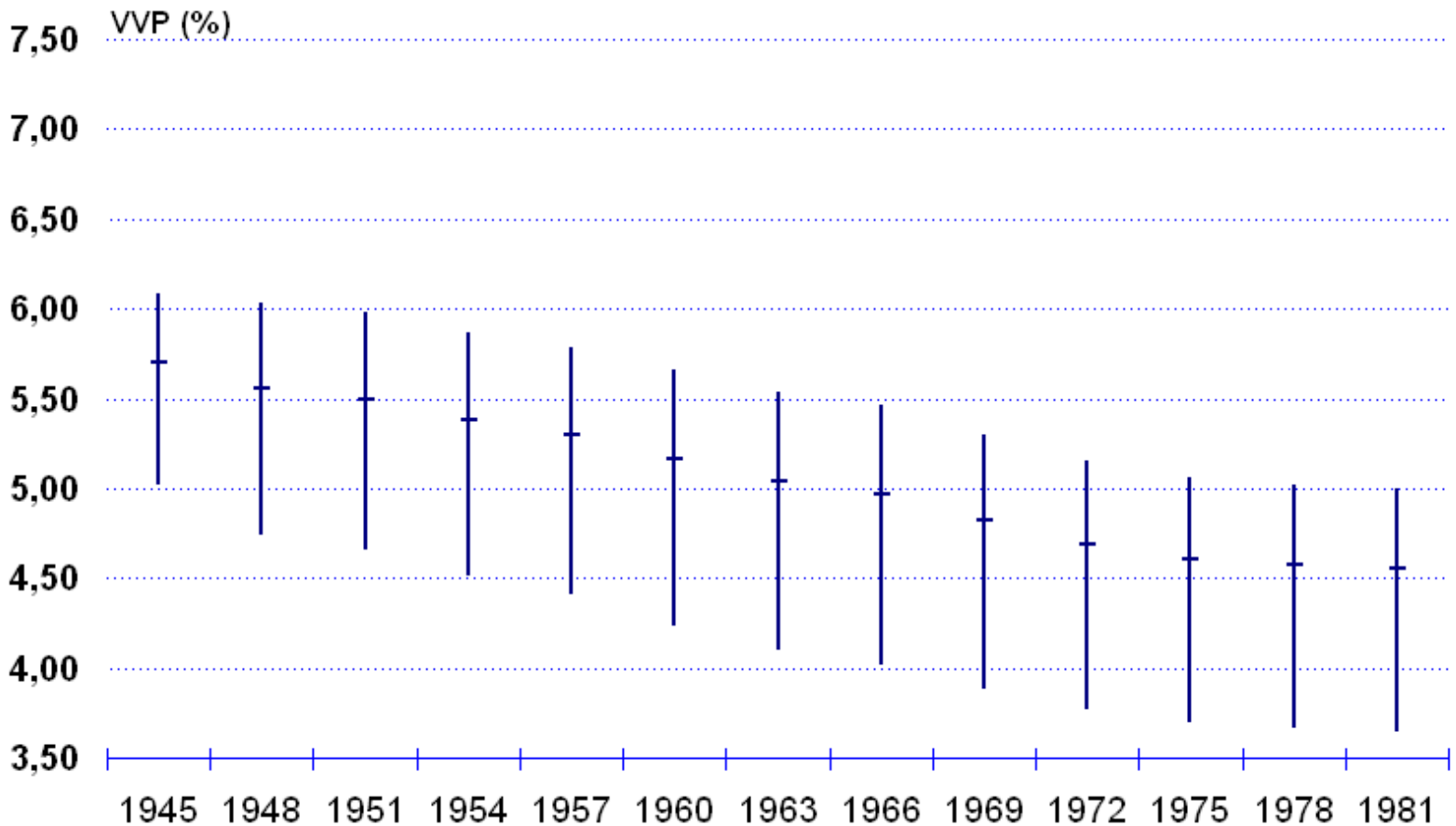
CS – valorizace – kumulované saldo

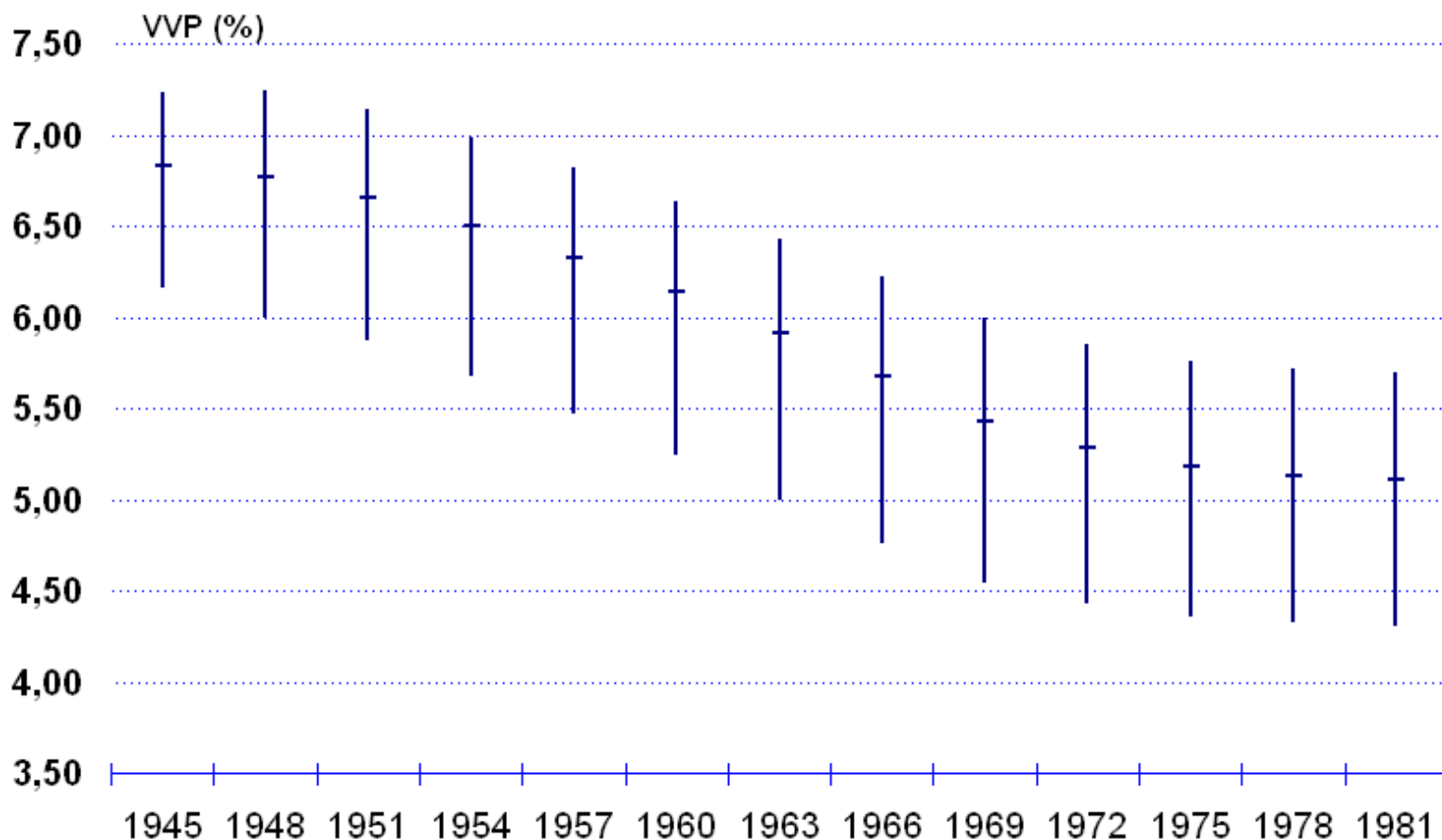
CS – valorizace – celkový náhradový poměr

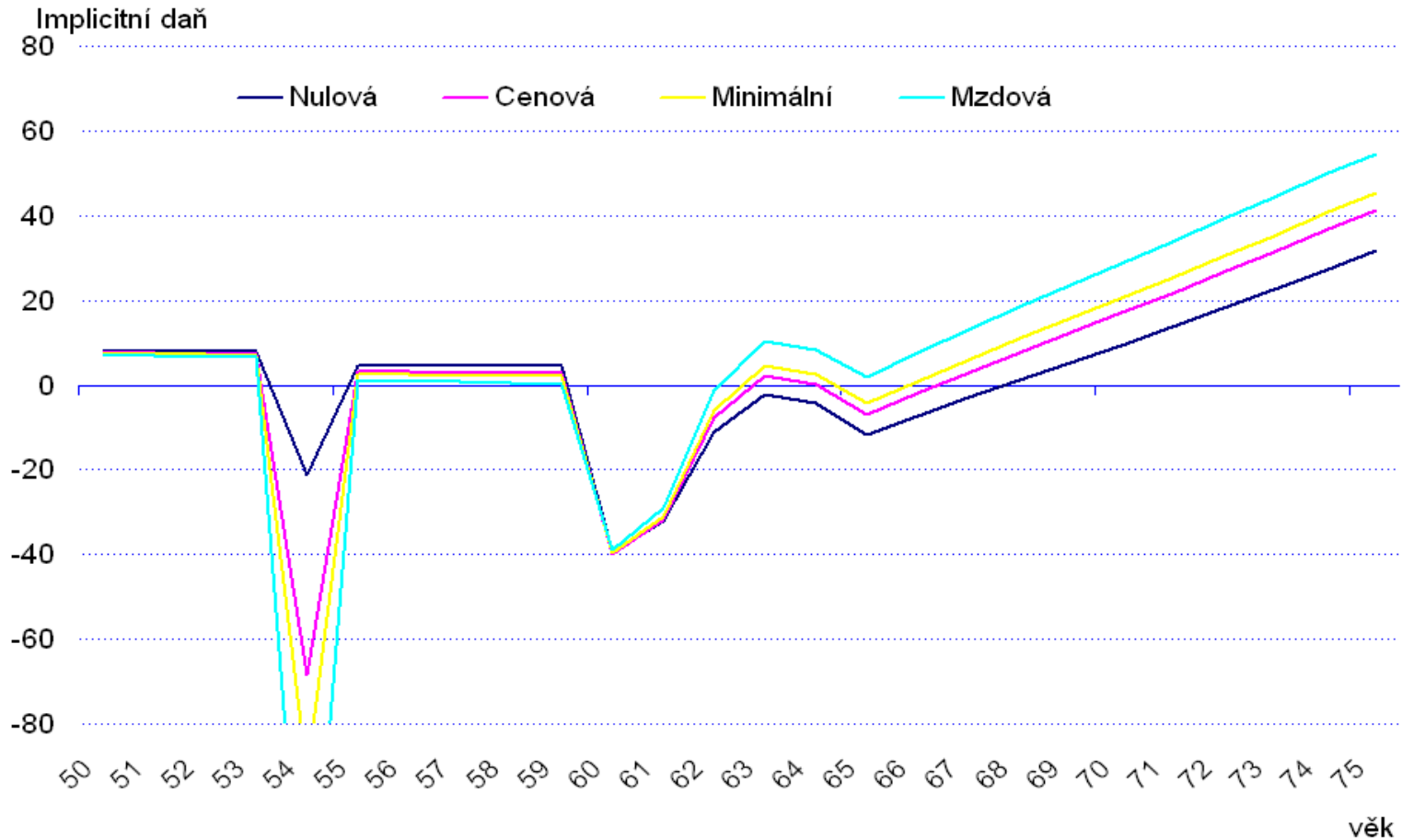
CS – valorizace – vnitřní míra výnosu (muži)

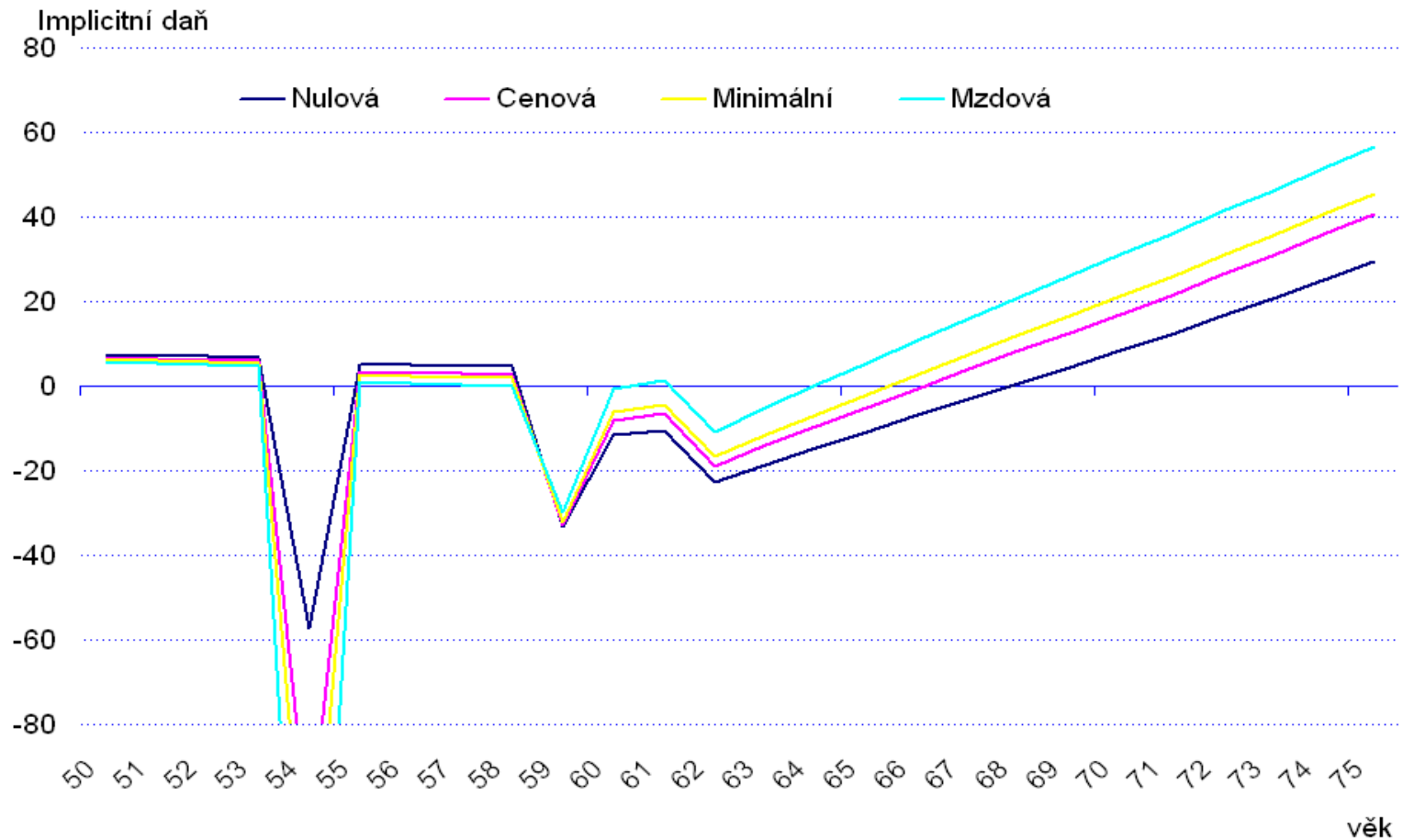
CS – valorizace – vnitřní míra výnosu (ženy)

CS – valorizace – implicitní daň (muži)

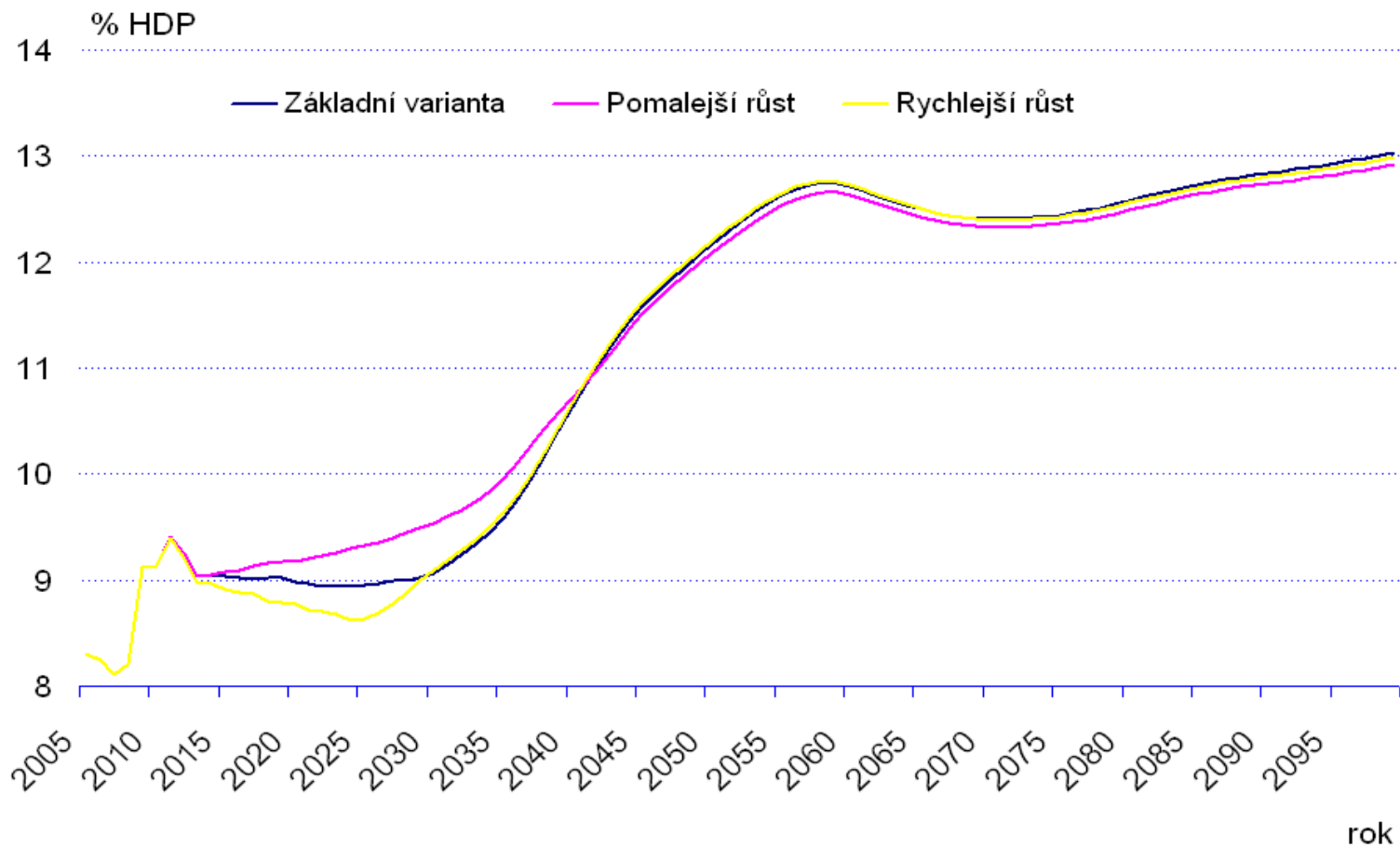
CS – valorizace – implicitní daň (ženy)

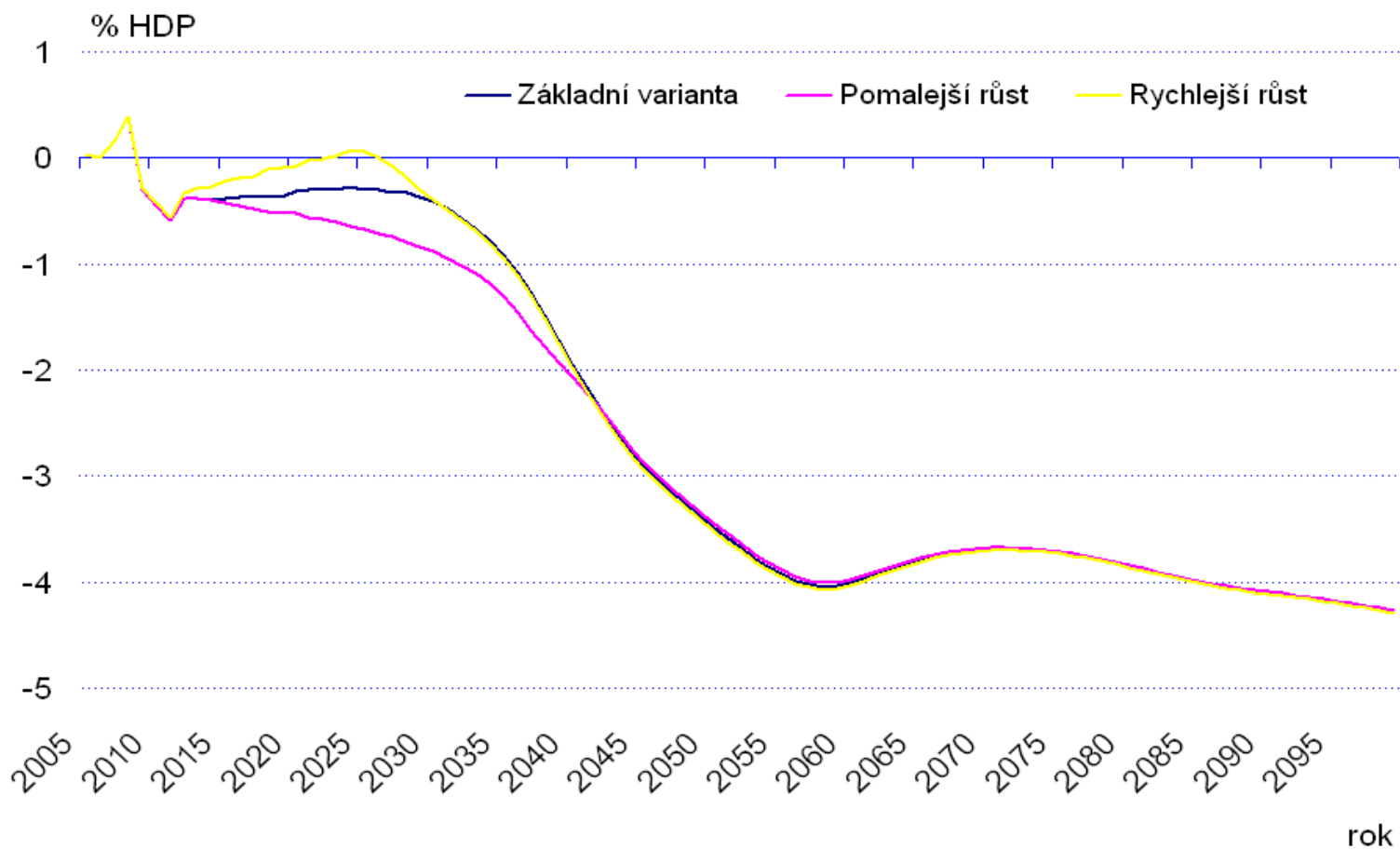
Shrnutí

- Výše valorizace penzí má významný vliv na výši výdajů důchodového systému
 - V dlouhém období rozpětí výdajů od 9% HDP (nulová valorizace) k 15% HDP (mzdová valorizace) ročně
- Základní varianta předpokládá valorizaci na úrovni zákonného minima
 - Inlace + 1/3 růstu reálné mzdy
- Valorizace po roce 1995 byly vyšší než zákonem určené minimum a v průměru se pohybovaly na úrovni inflace + zhruba 50 % růstu reálné mzdy
 - Pokud vlády nebudou schopny valorizovat penze pouze dle minima ze zákona, bude úroveň výdajů výrazně nad hladinou základní varianty

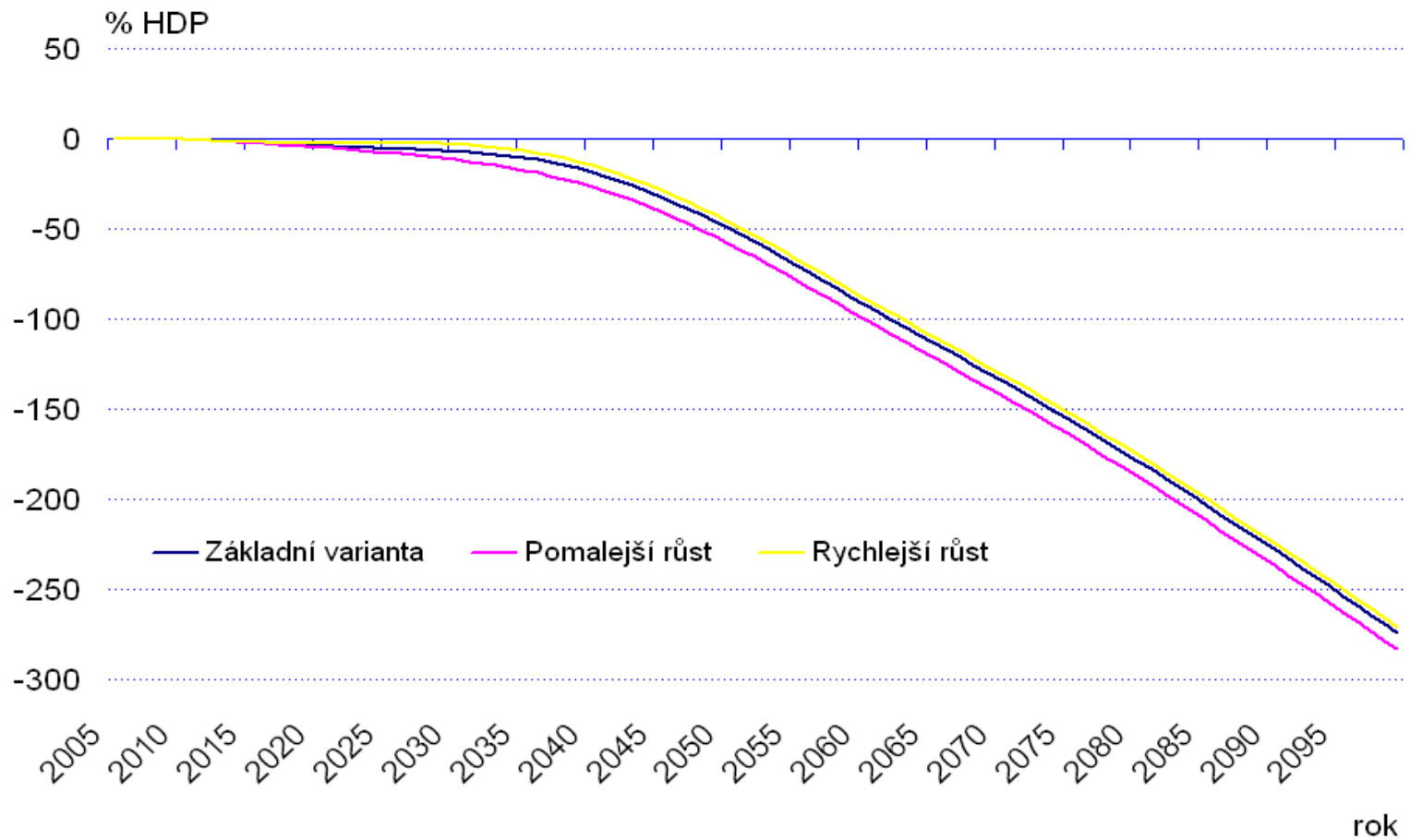
CS – důchodový věk – výdaje

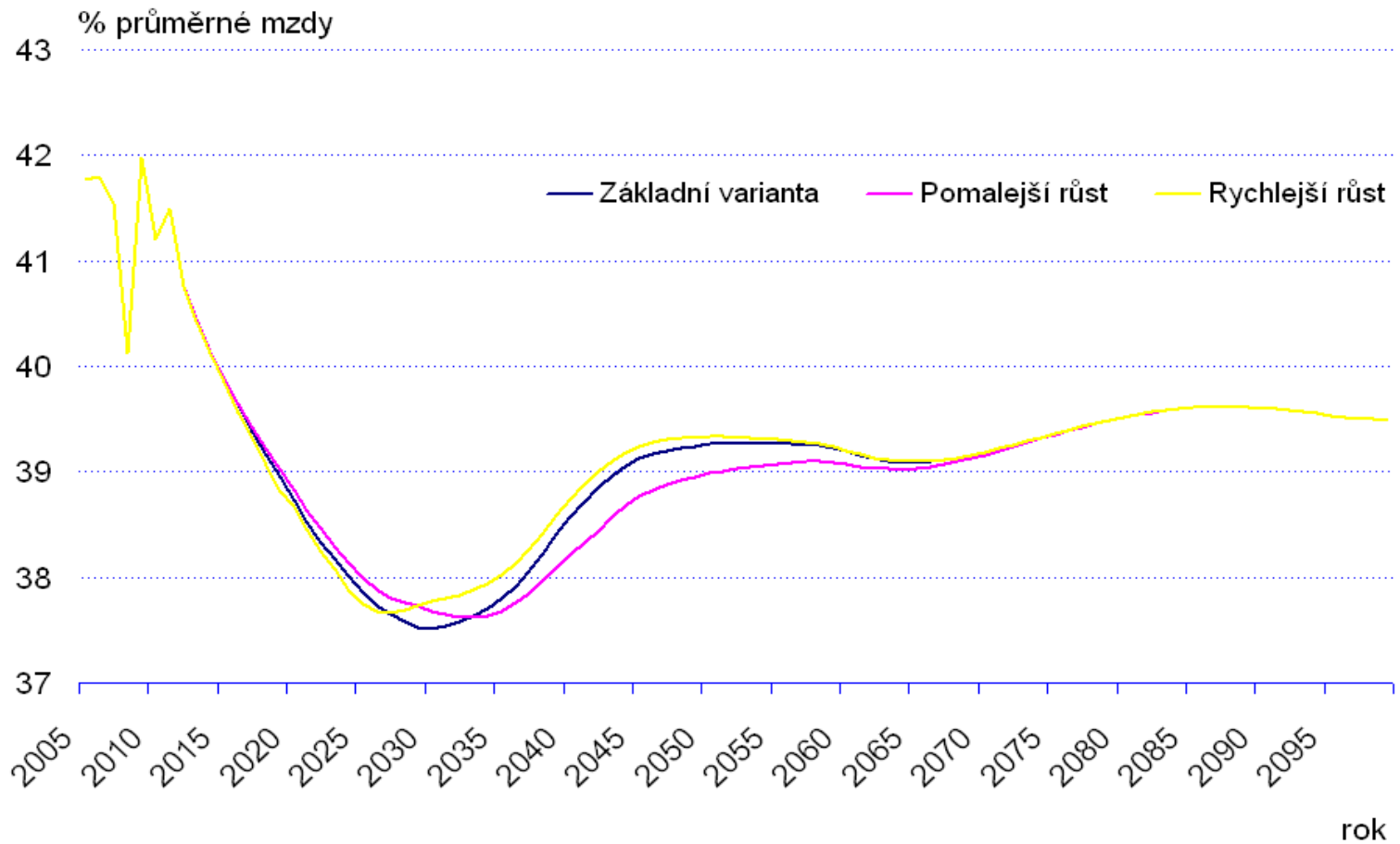
CS – důchodový věk – saldo

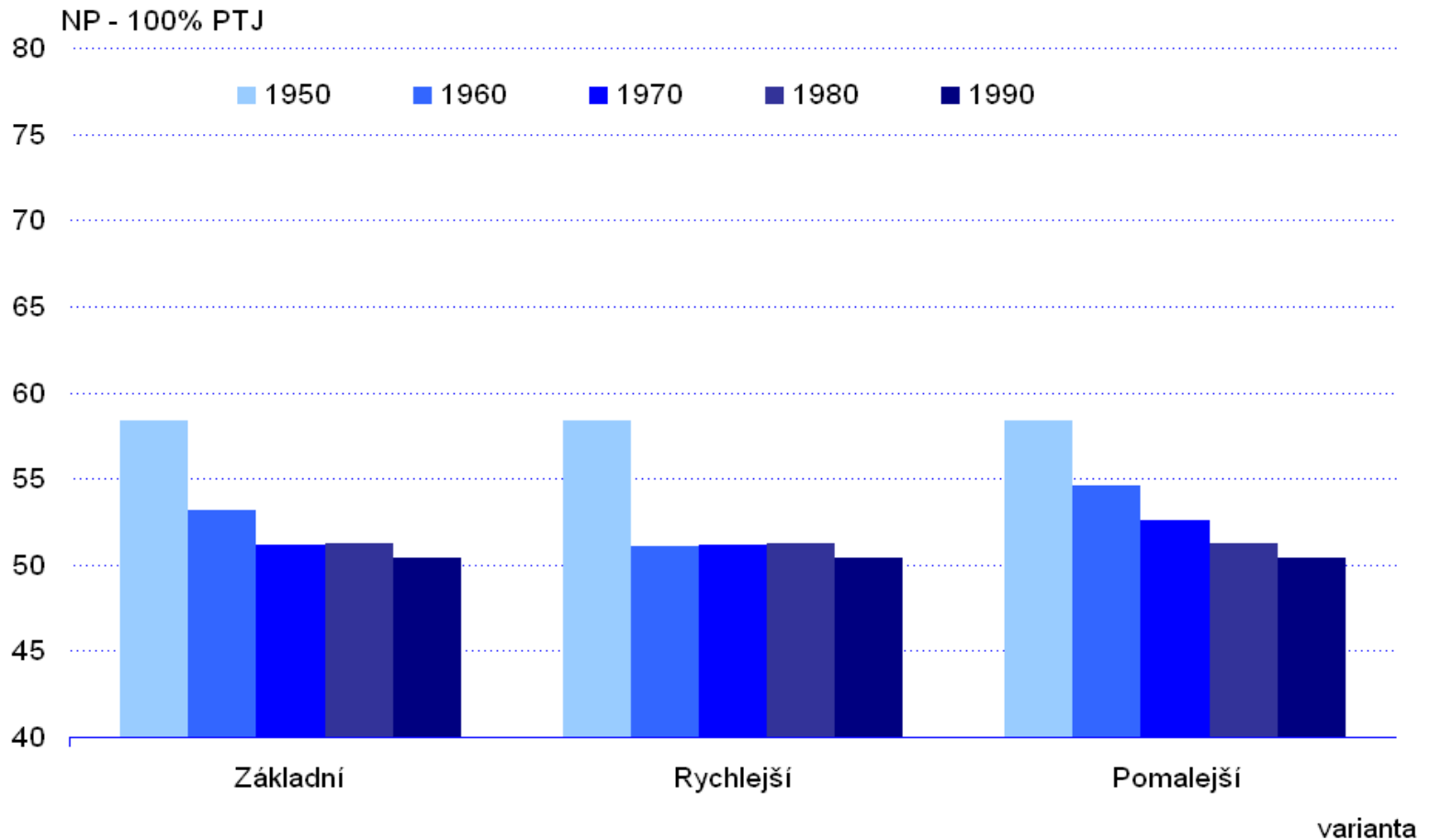
CS – důchodový věk – kumulované saldo

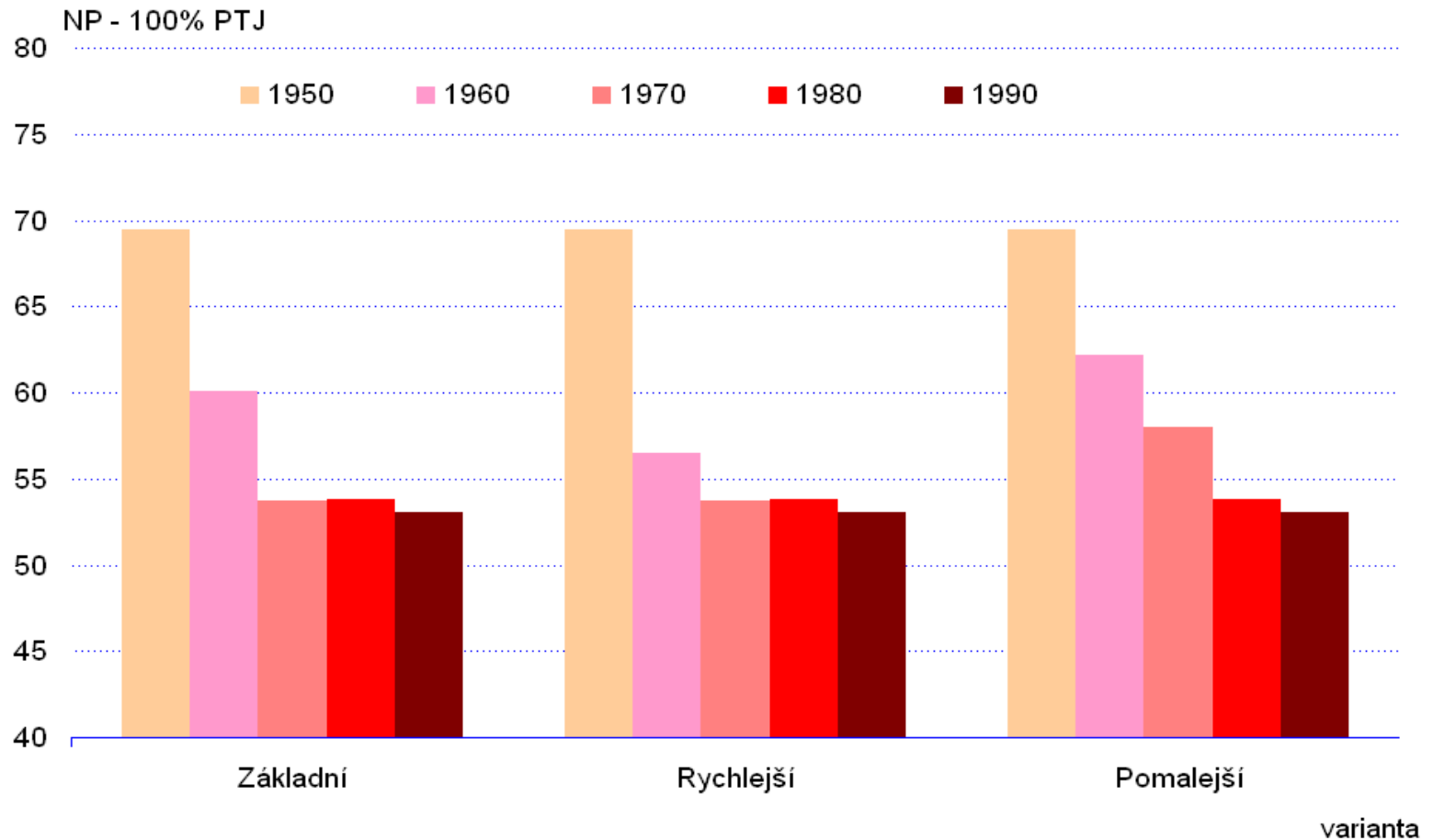
CS – důchodový věk – celkový náhradový poměr

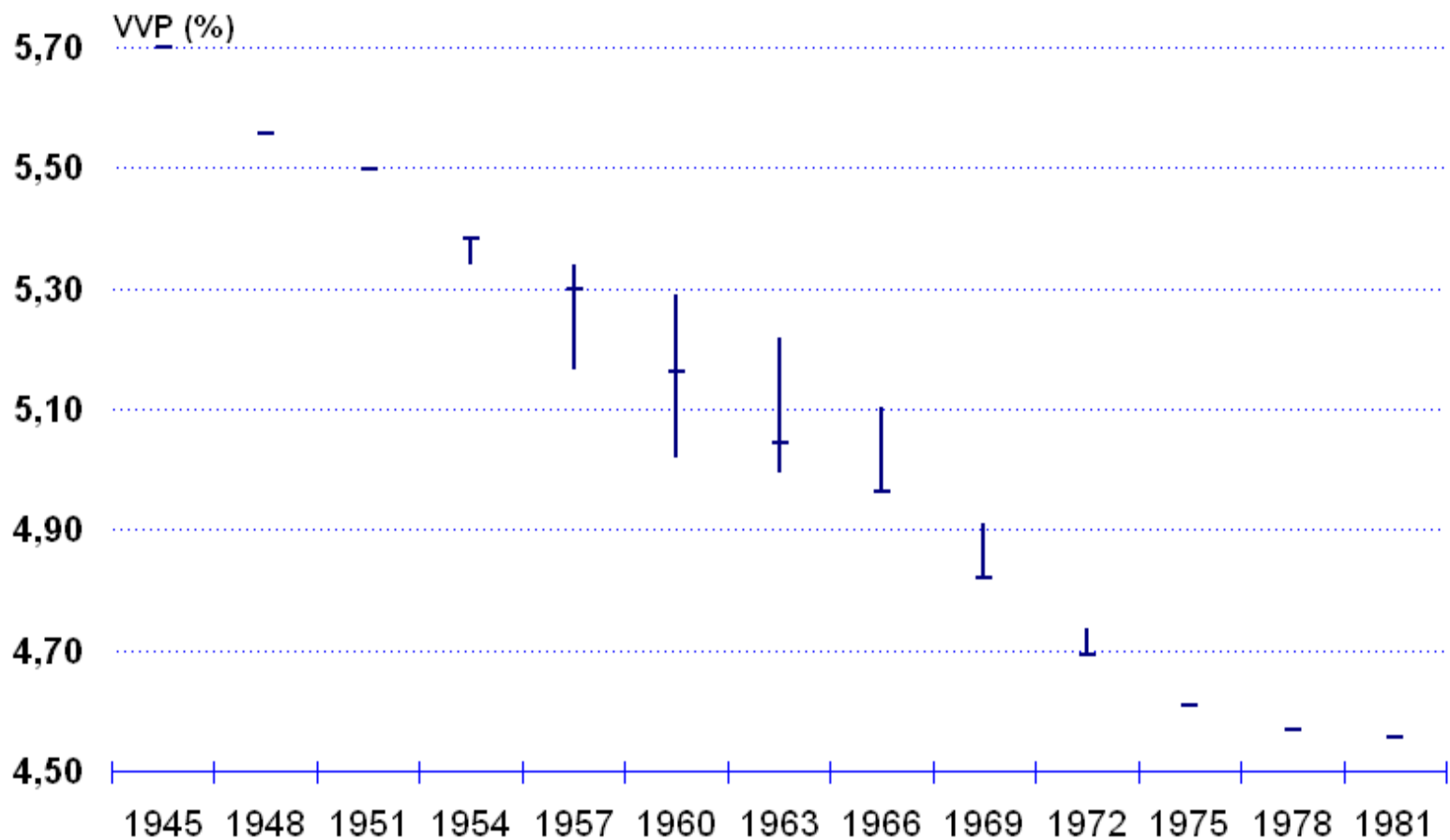
CS – důchodový věk – individuální náhradový poměr (muži)

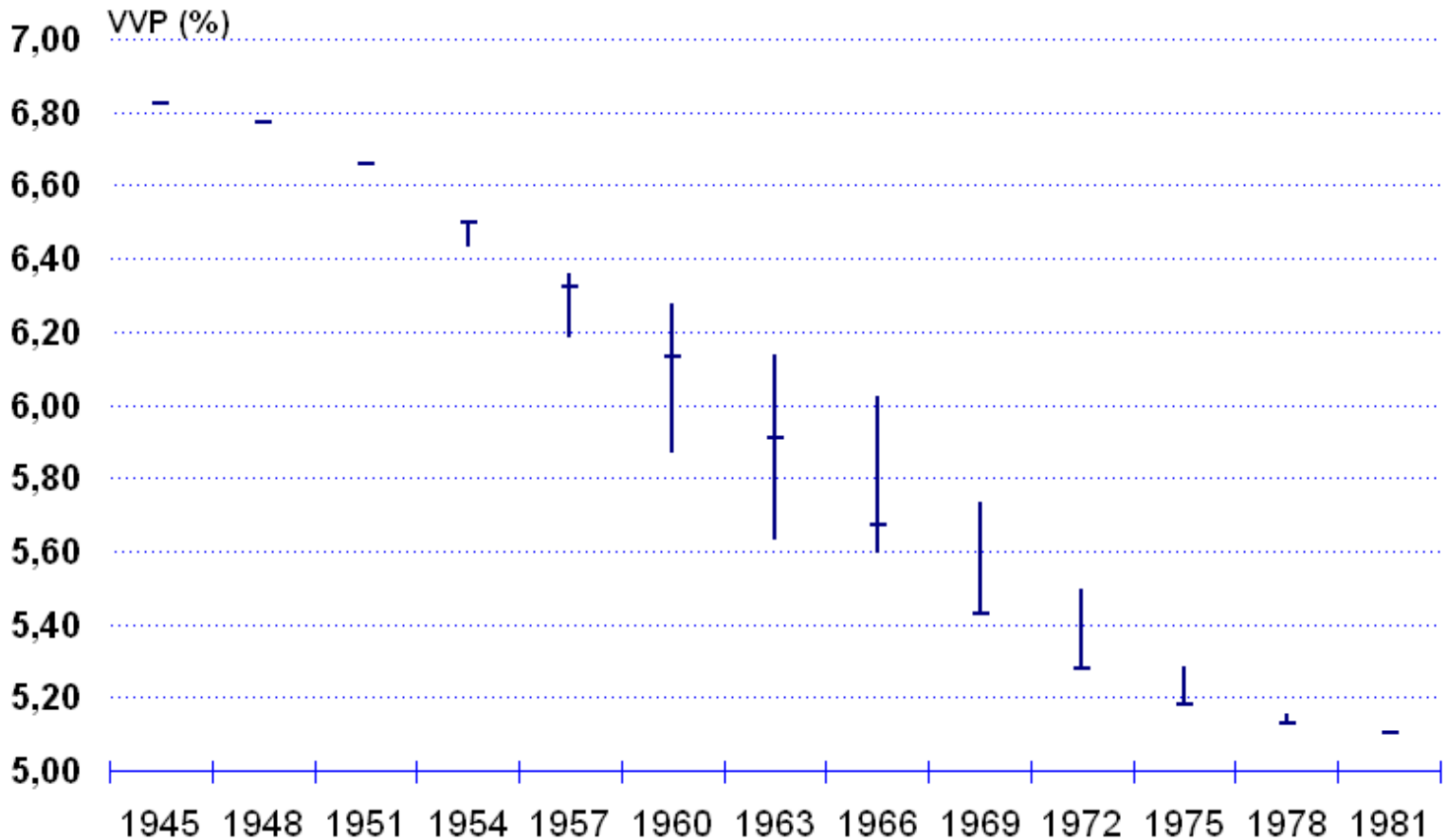
CS – důchodový věk – individuální náhradový poměr (ženy)

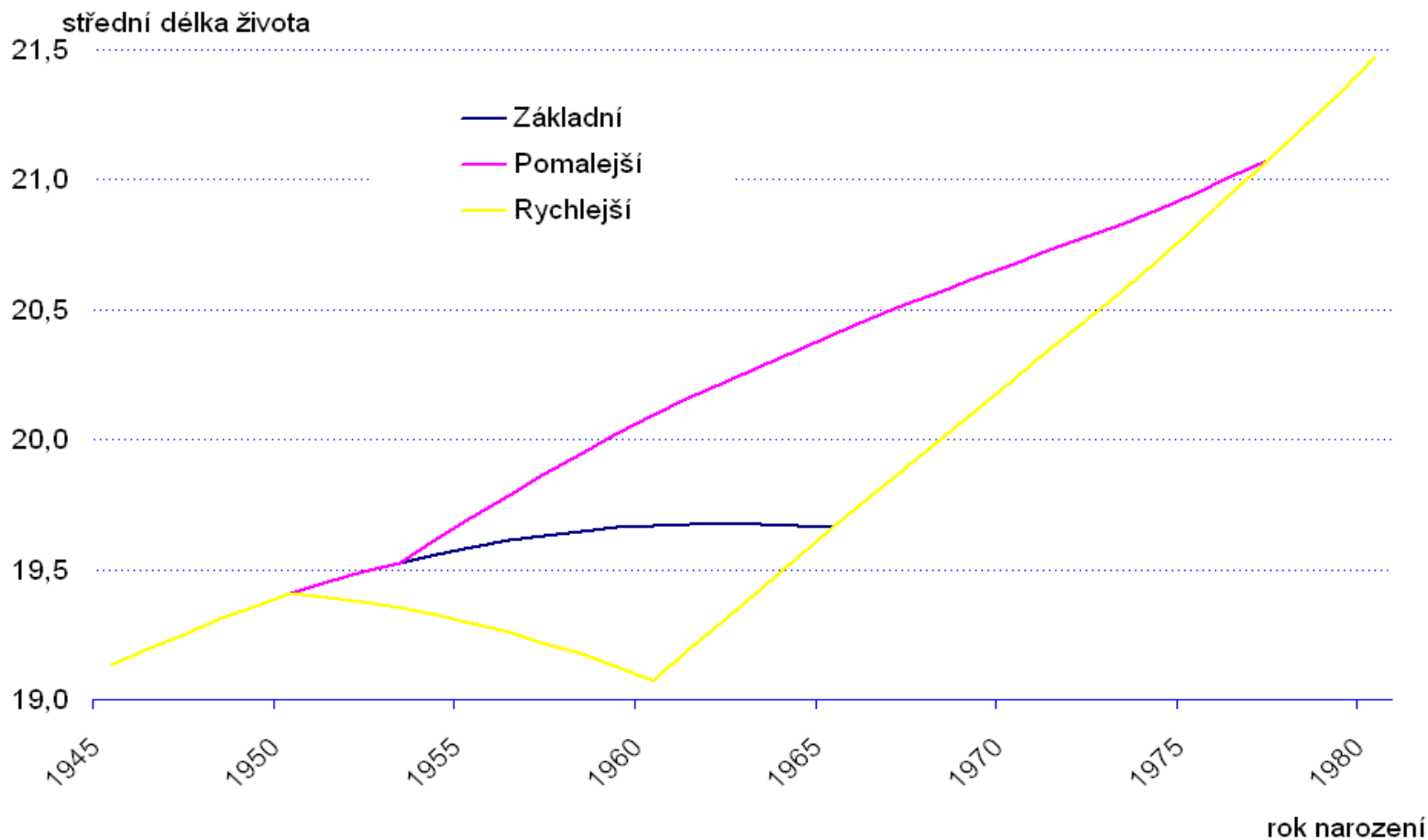
CS – důchodový věk – vnitřní míra výnosu (muži)

CS – důchodový věk – vnitřní míra výnosu (ženy)

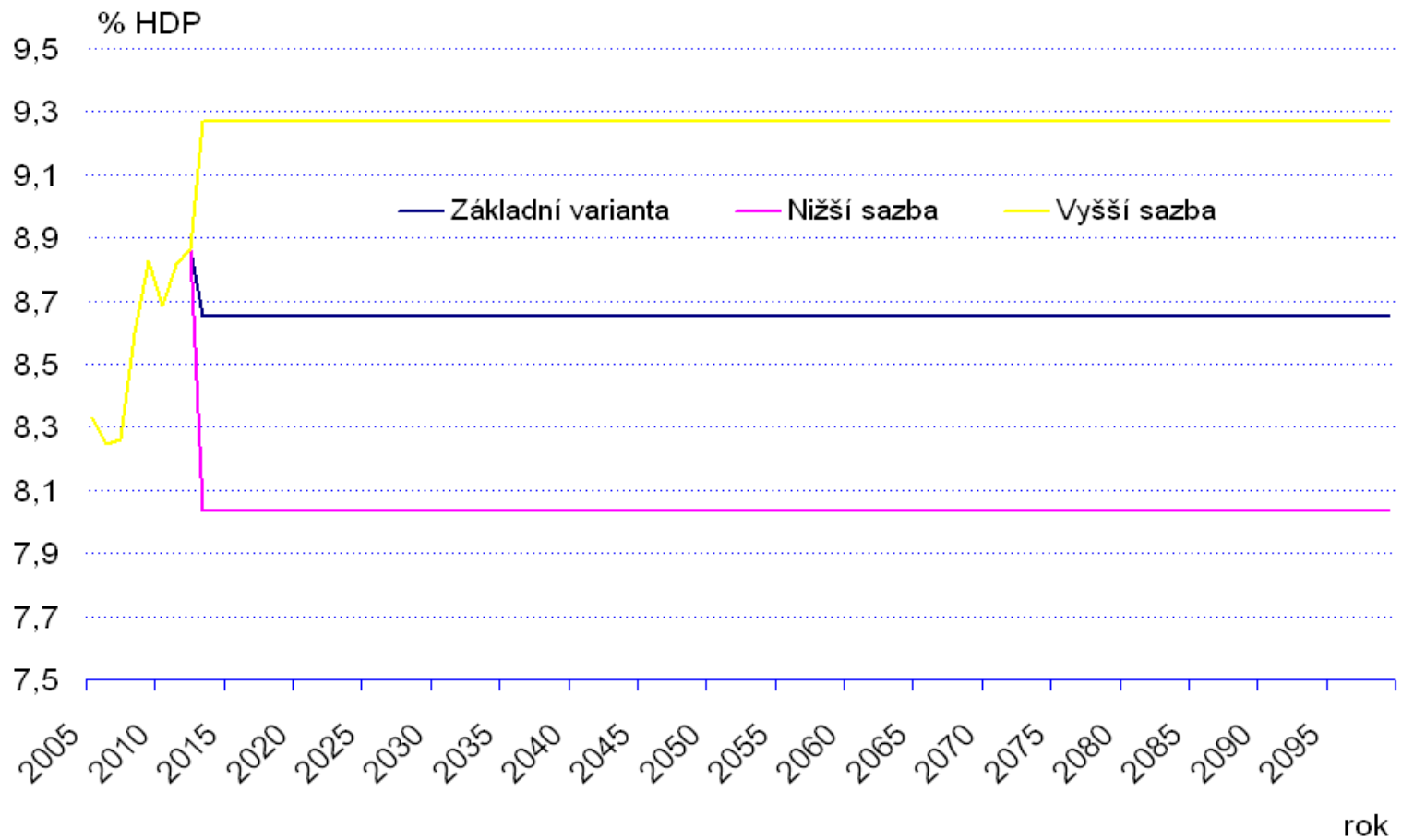
CS – důchodový věk – střední délka života při dosažení důchodového věku

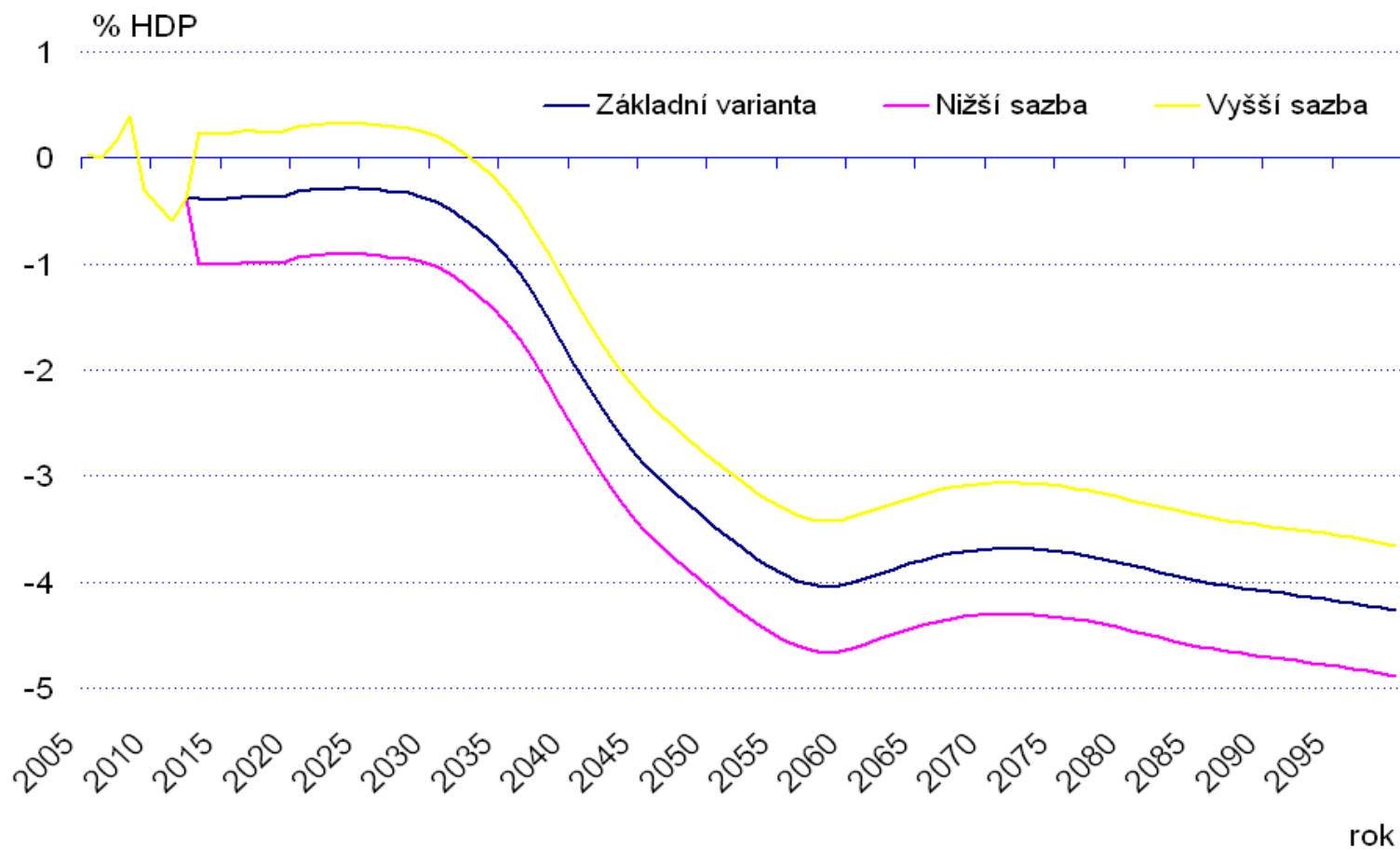
Shrnutí

- Tempo zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu (na dnes cílené hodnoty v zákoně) má pouze dočasný a rozsahem omezený dopad na výši důchodových výdajů
- Ani v případě rychlejšího tempa růstu věkové hranice k dnes platným hodnotám v legislativě nedochází k poklesu délky doby strávené v důchodu (při odchodu na věkové hranici)

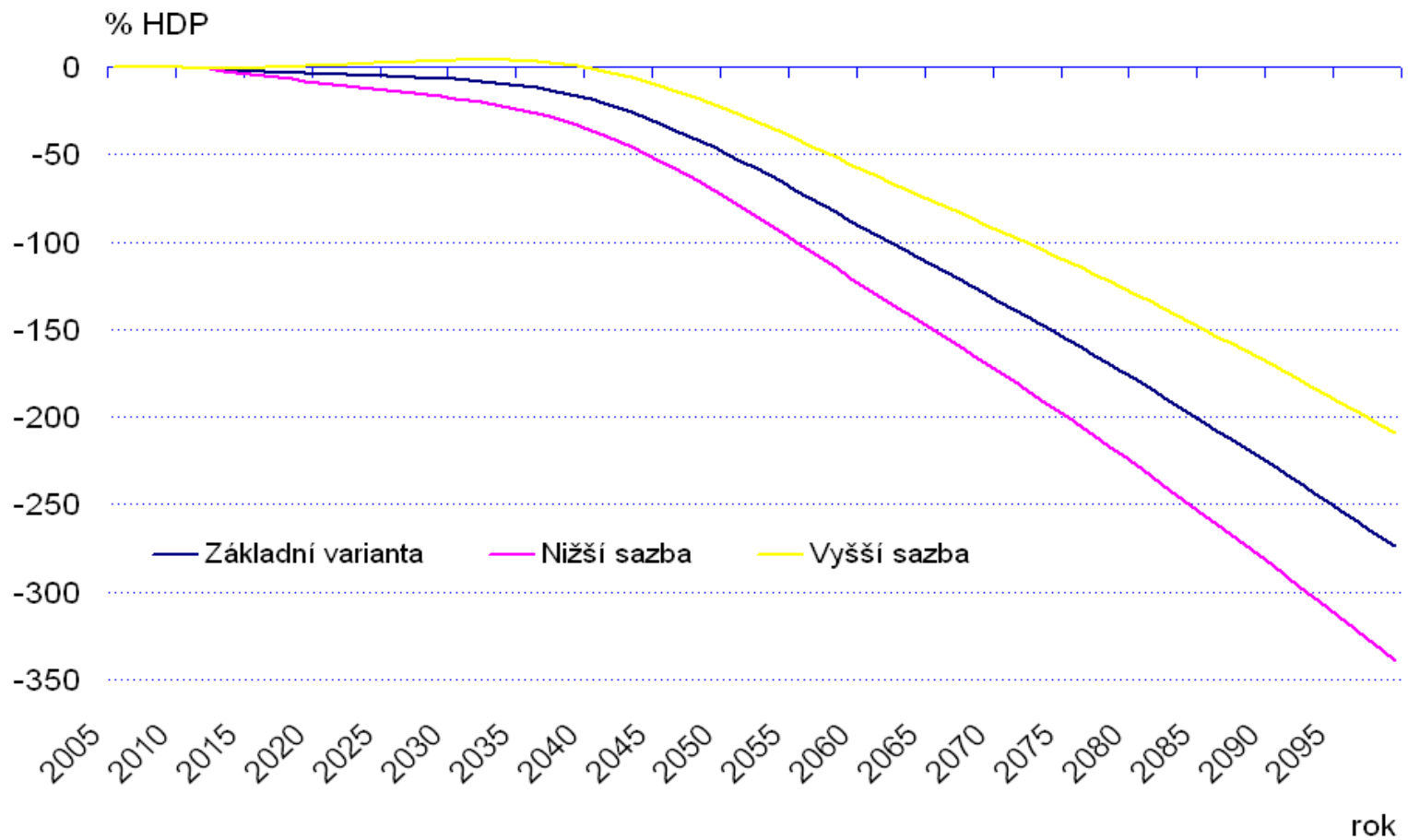
CS – sazba pojistného – příjmy

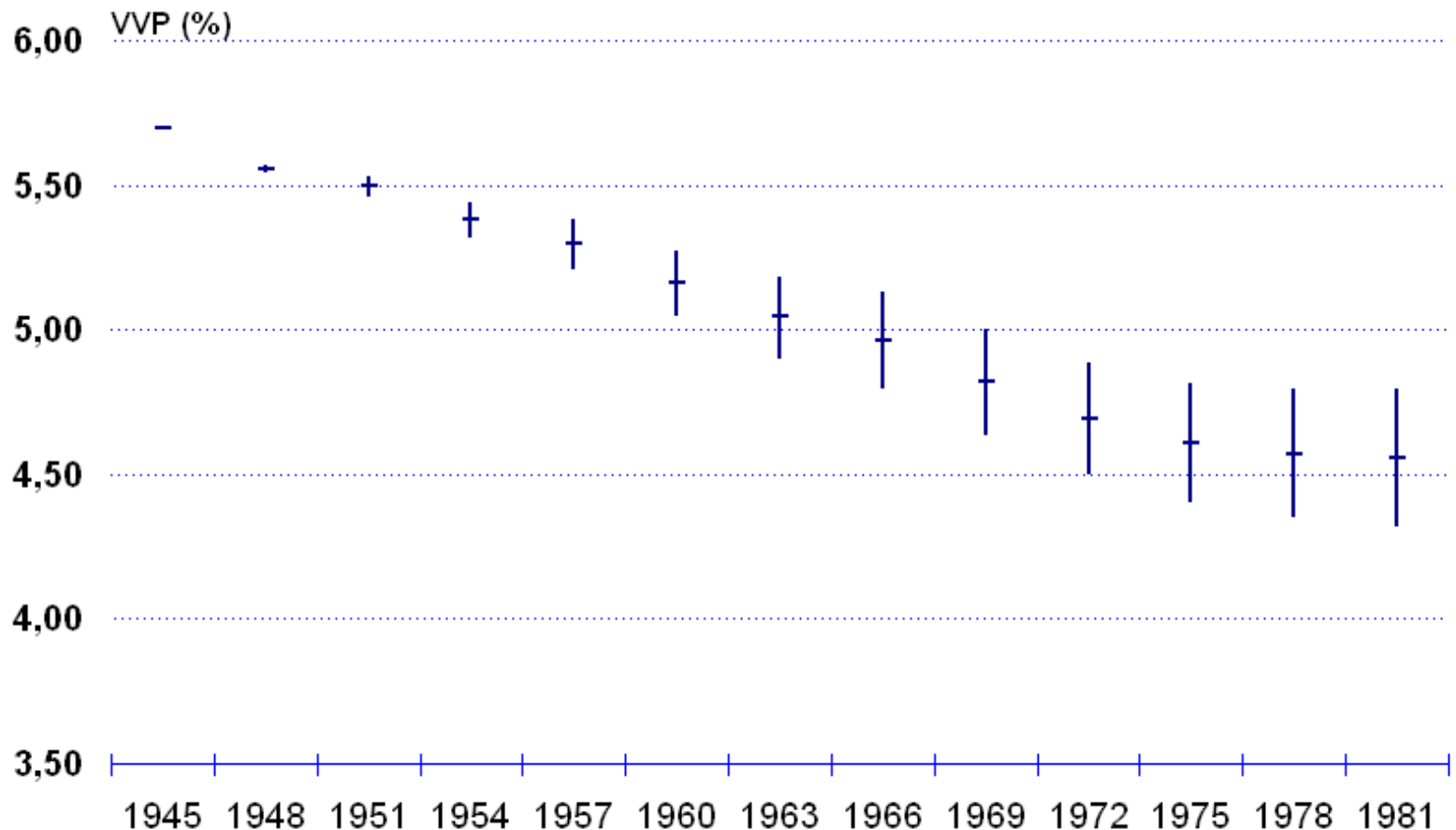
CS – sazba pojistného – saldo

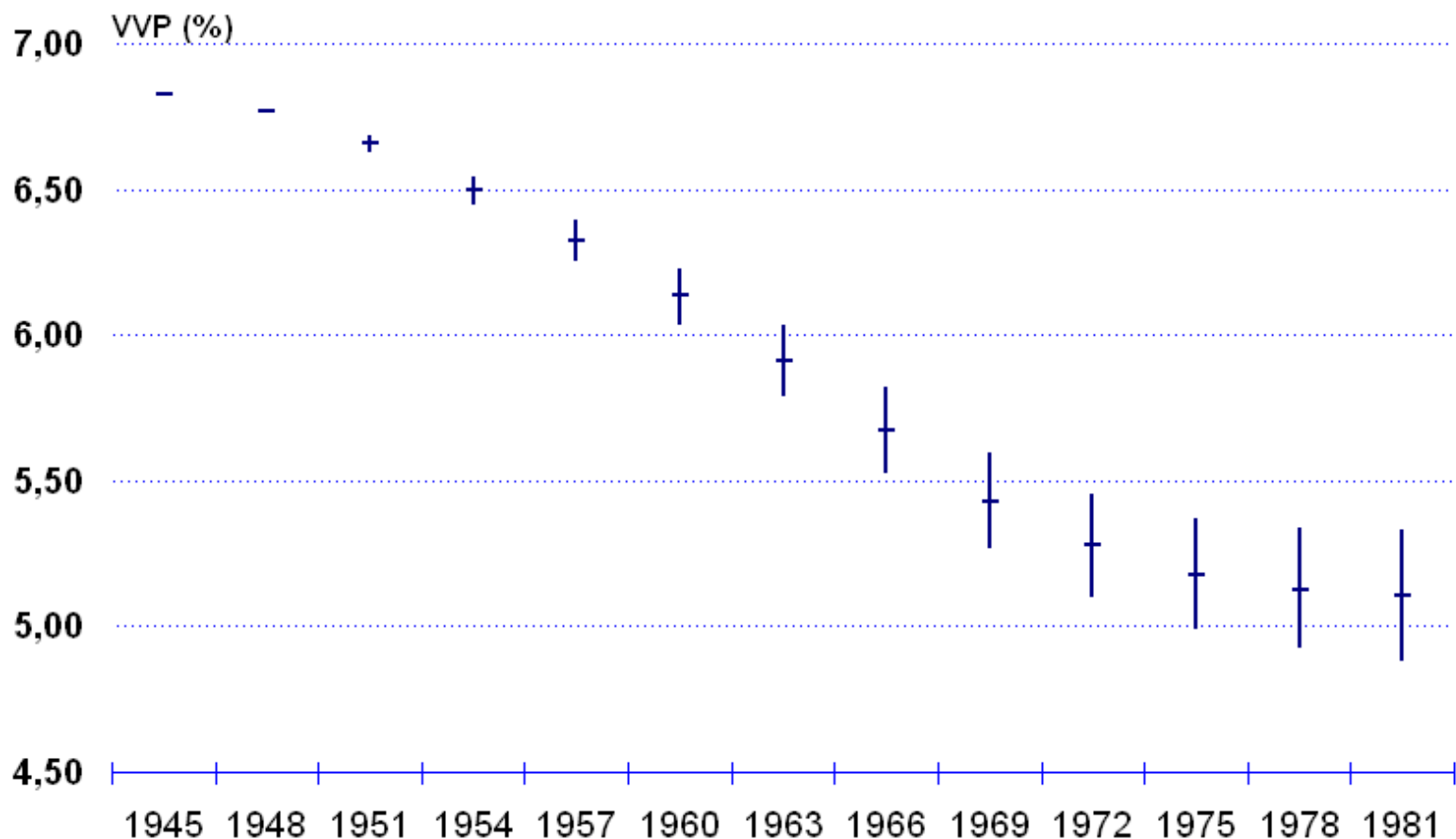
CS – sazba pojistného – kumulované saldo

CS – sazba pojistného – vnitřní míra výnosu (muži)

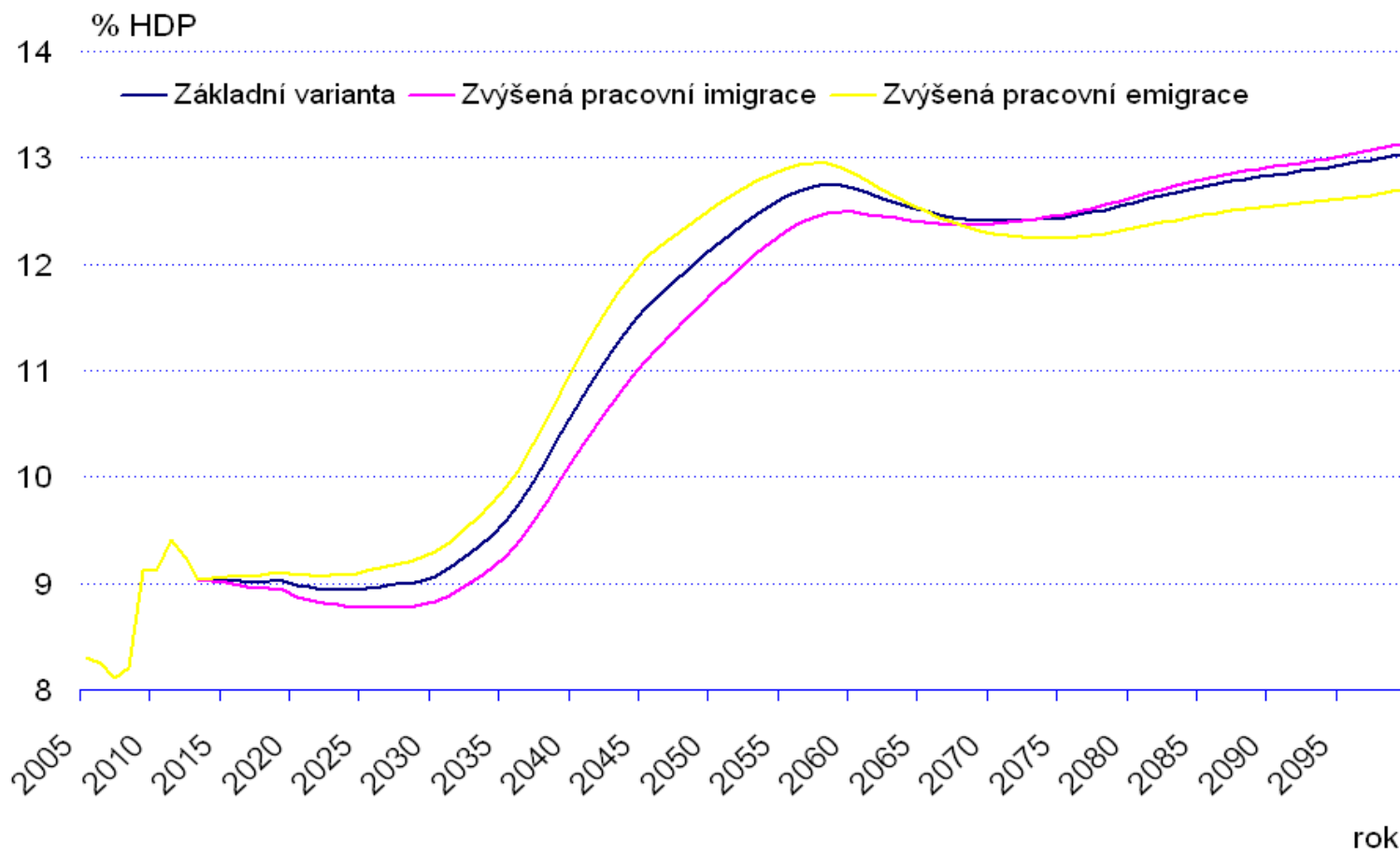
CS – sazba pojistného – vnitřní míra výnosu (ženy)

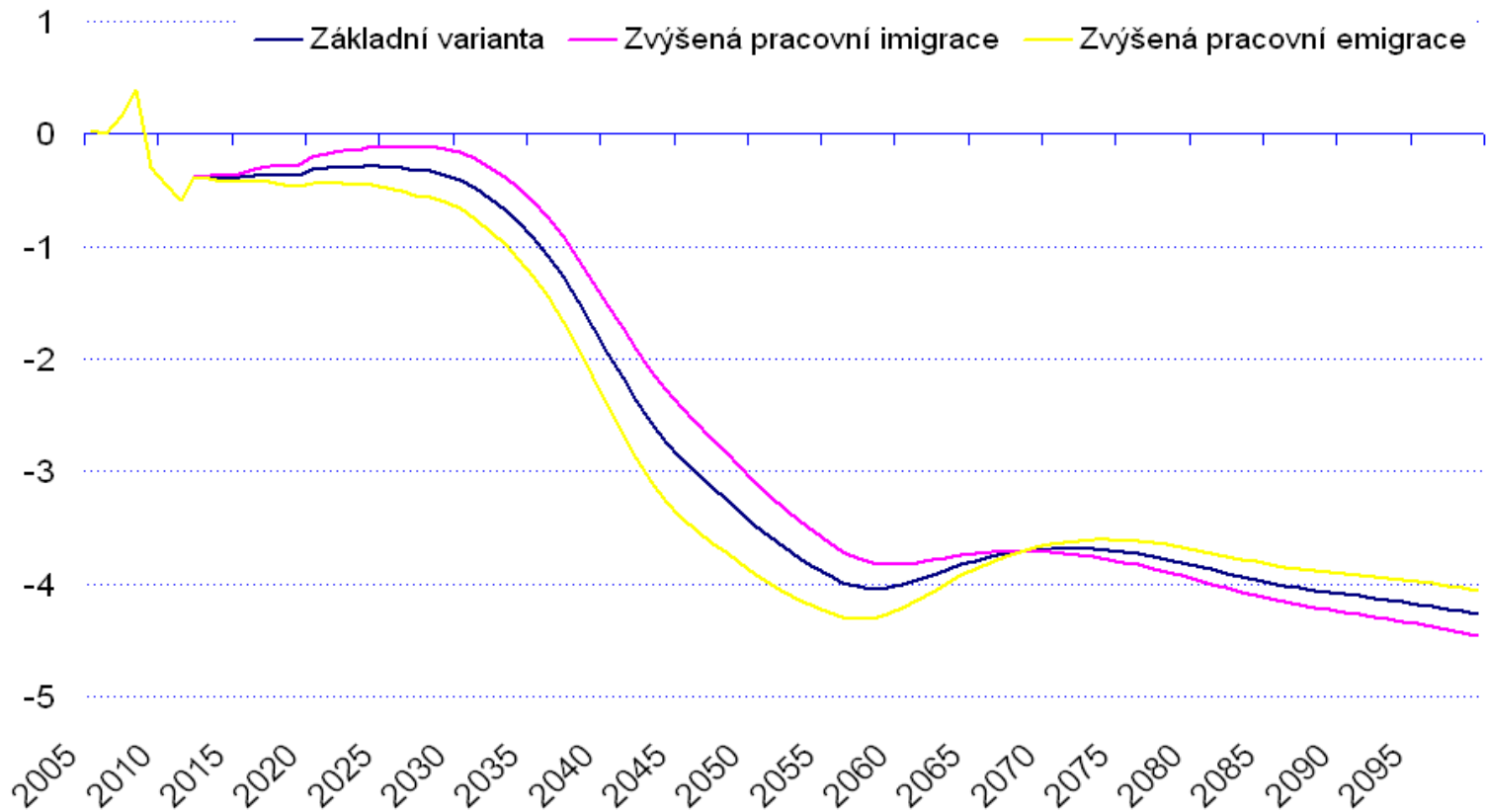
Shrnutí

- Citlivostní scénář sazby pojistného je mechanickým propočtem zvýšení / snížení pojistné sazby o 2 procentní body
- Model (implicitně) předpokládá, že zvýšení / snížení daňové zátěže práce nebude doprovázeno příslušnými dopady na zaměstnanost a v konečném důsledku na tempo růstu ekonomiky
- Opomenutí těchto sekundárních efektů je nutné mít na paměti při interpretaci modelových výsledků

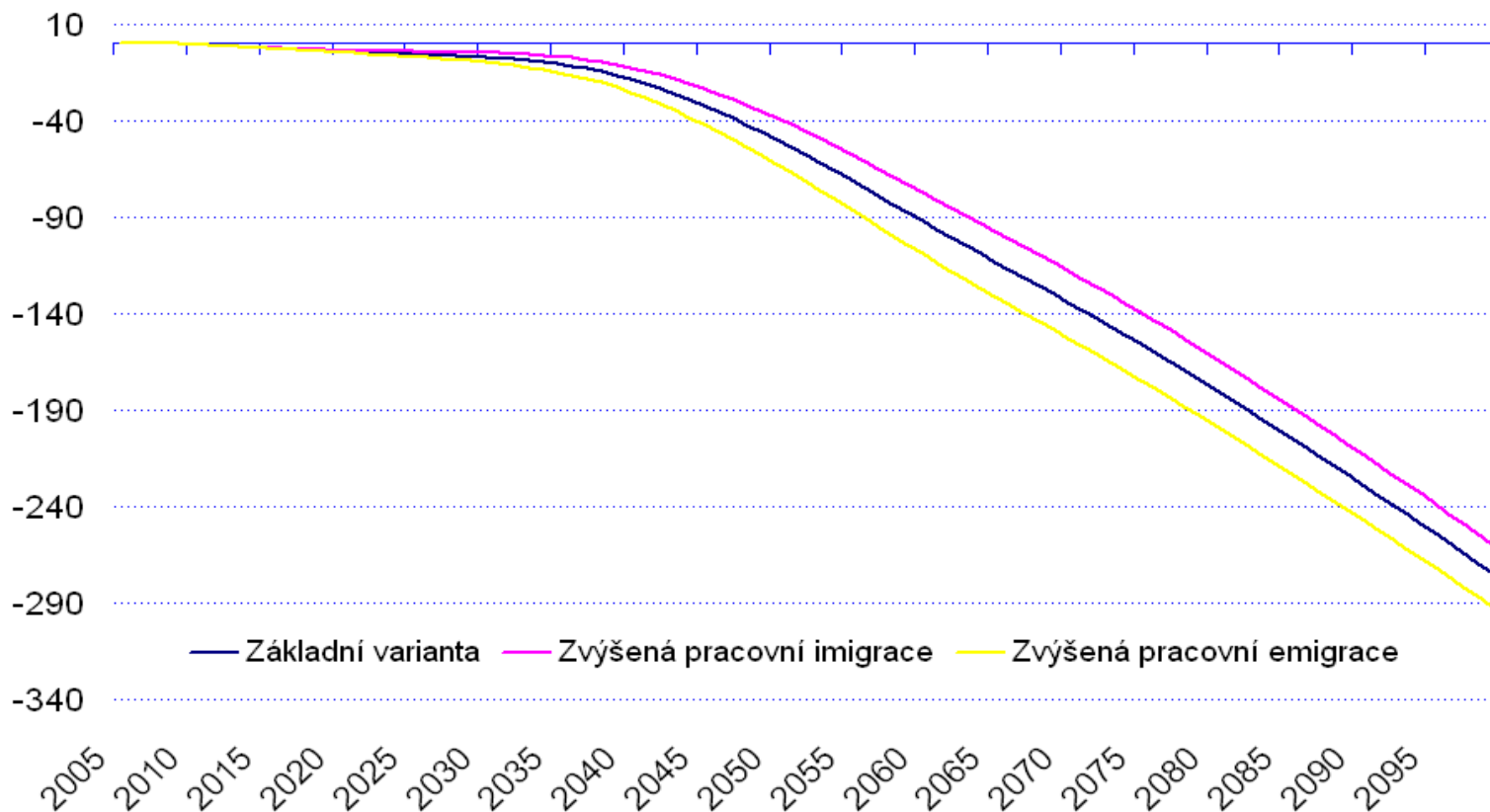
CS – migrace – výdaje

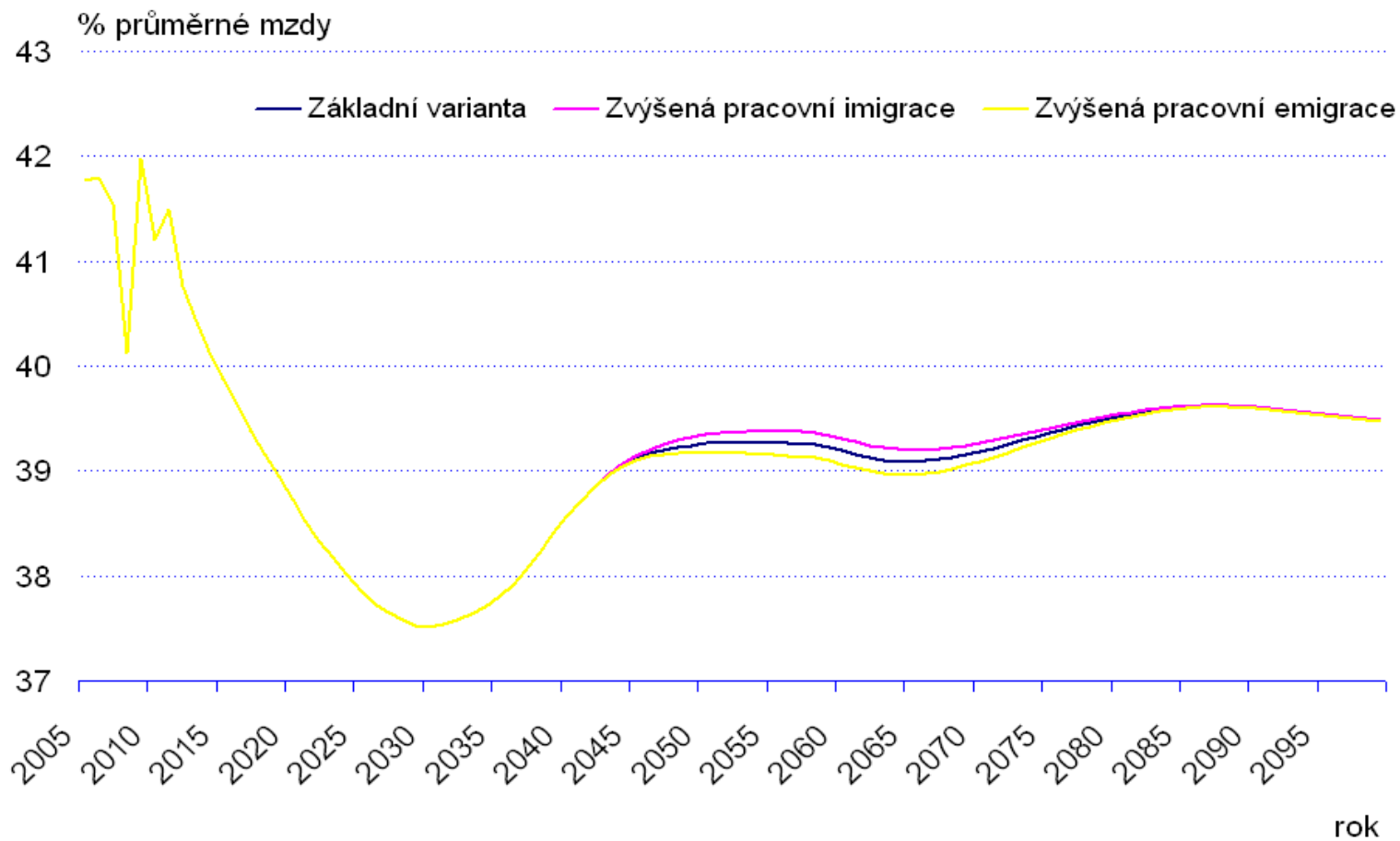
CS – migrace – saldo

CS – migrace – kumulované saldo

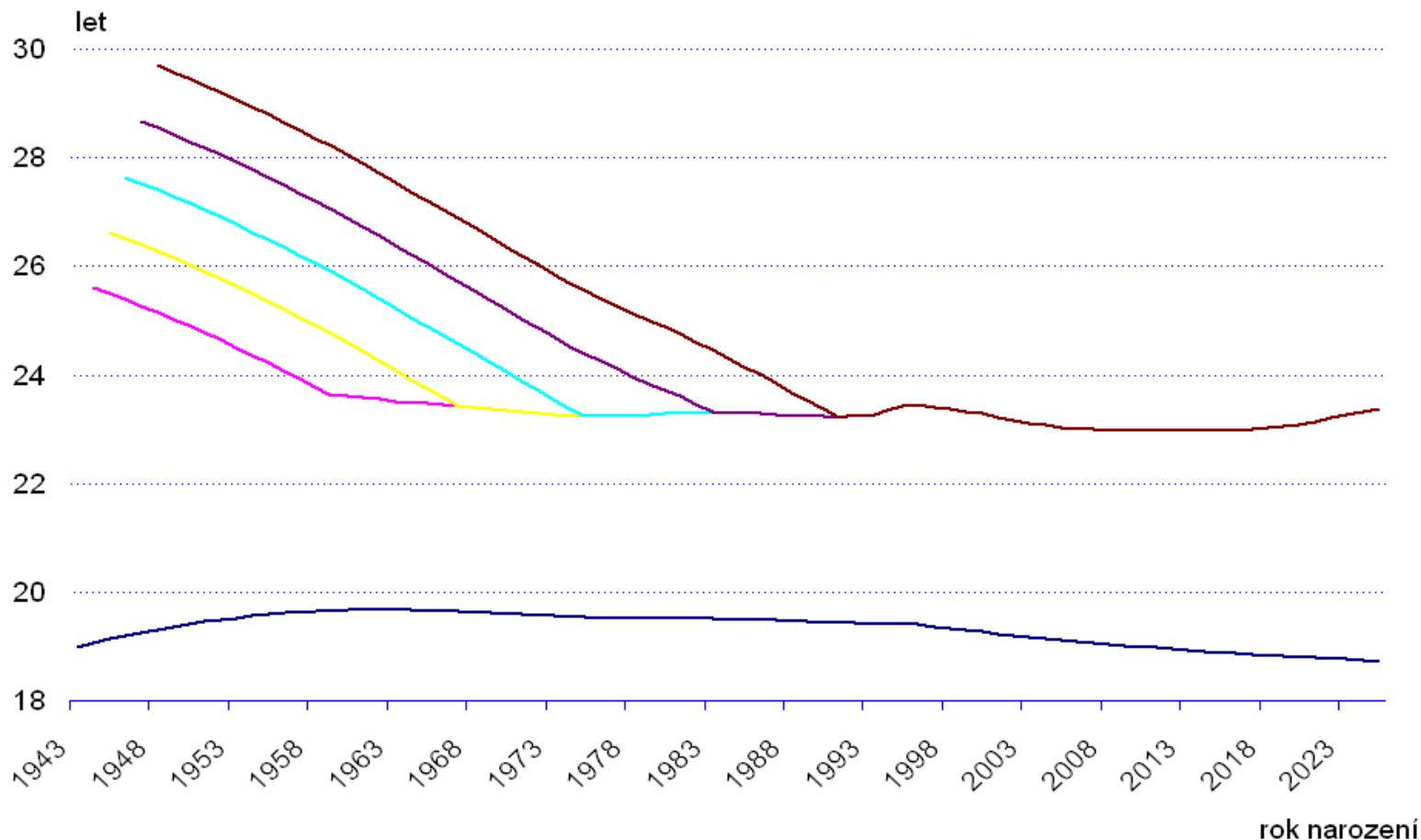
CS – migrace – celkový náhradový poměr

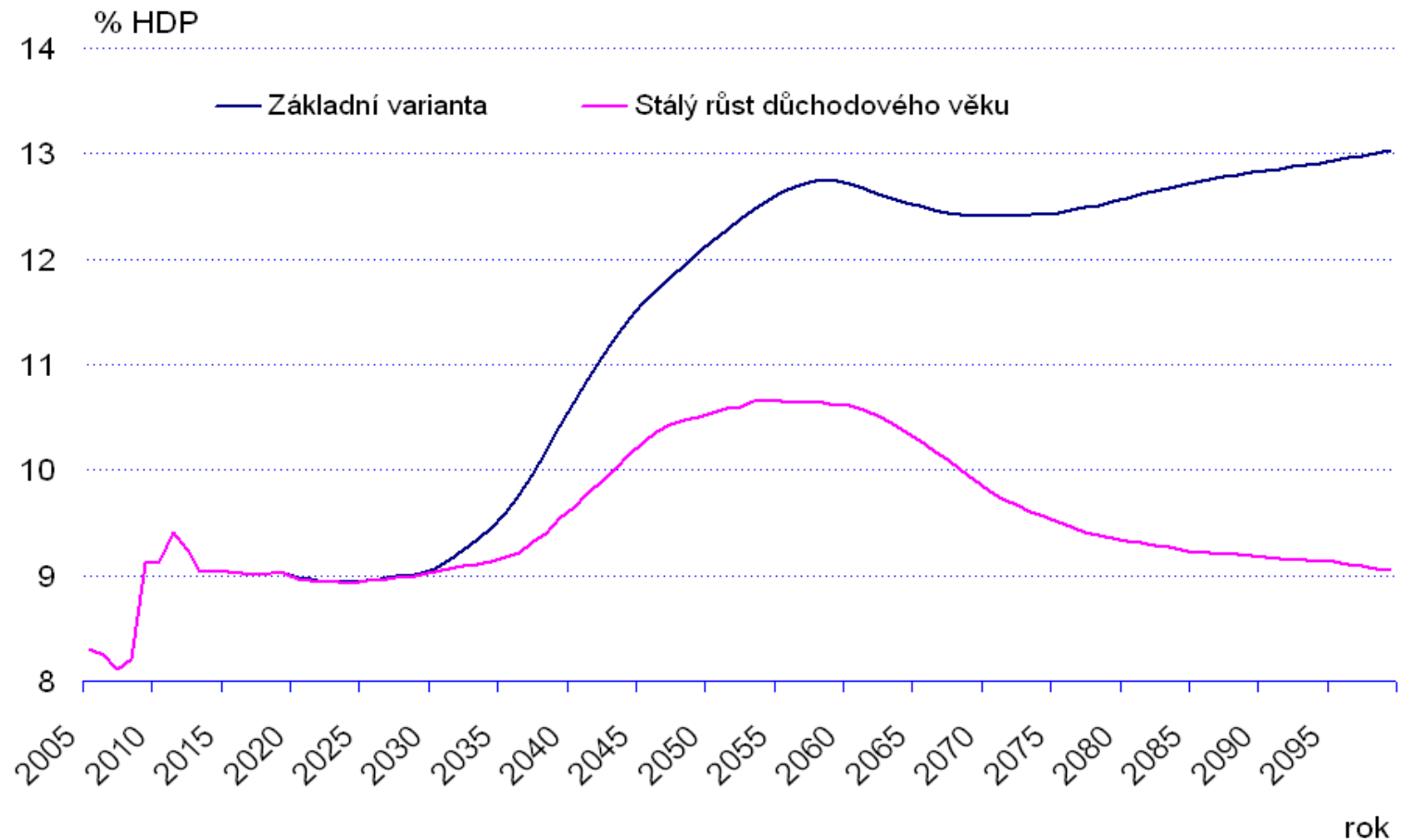
Shrnutí

- Scénář počítá s čistým (kladným resp. záporným) saldem pracovní migrace ve výši 10 tis. osob ročně
- Zvýšená pracovní migrace se v dlouhém období projevuje vyššími relativními výdaji k HDP (a naopak)
 - projevuje se vnitřní nestabilita nastavení systému (odvody nedostačují na vznikající nároky)

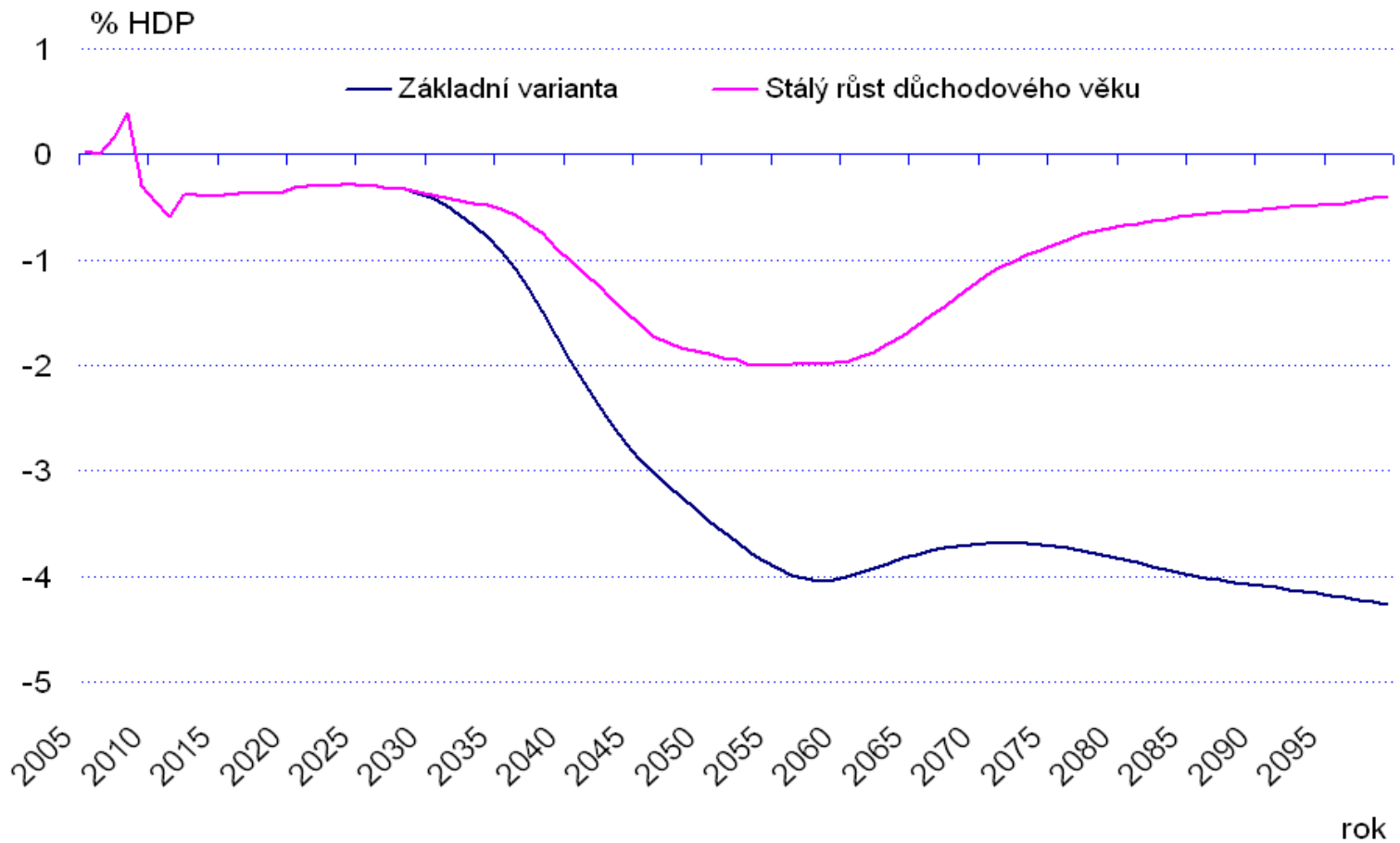
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – střední délka života při dosažení důchodového věku

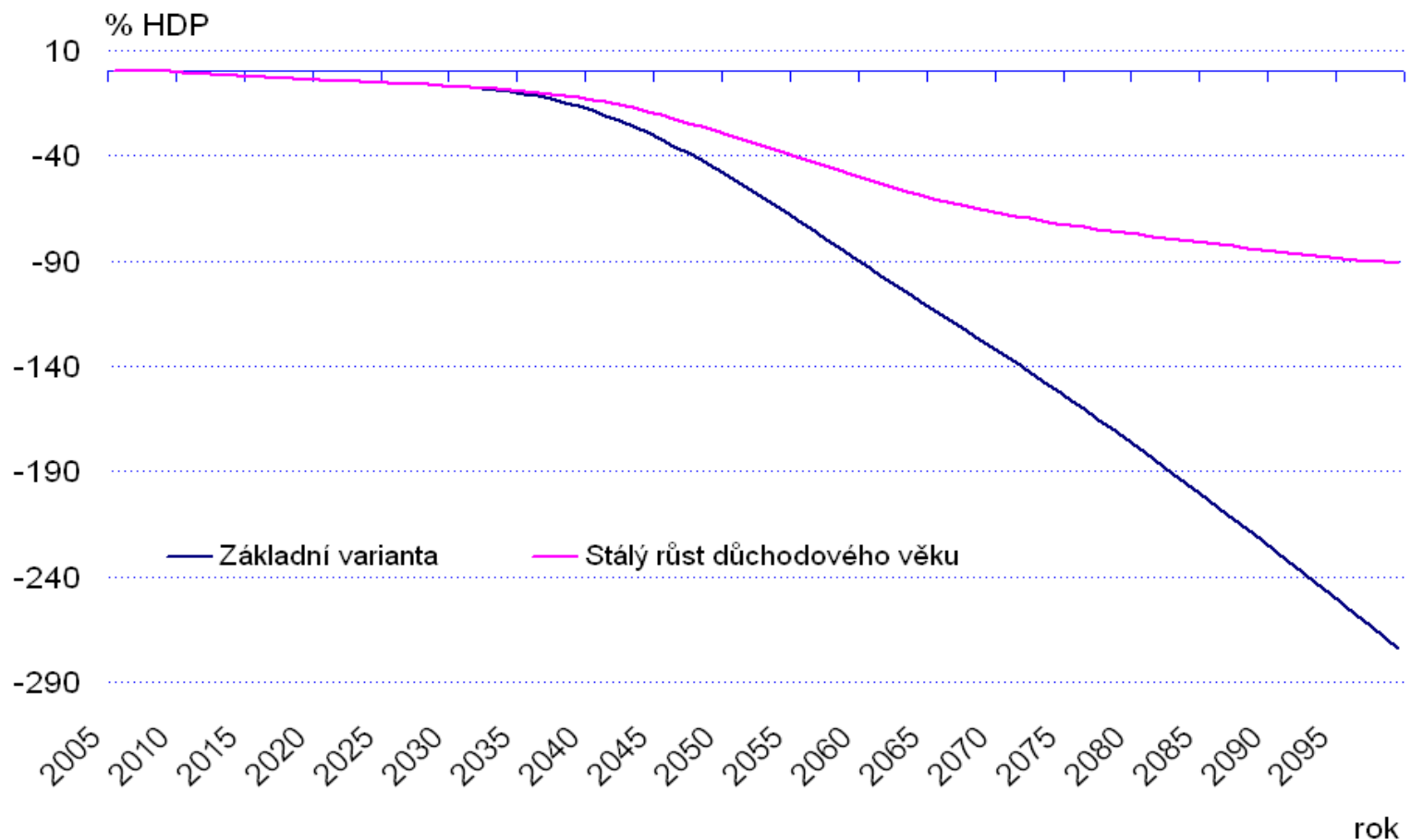
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – výdaje

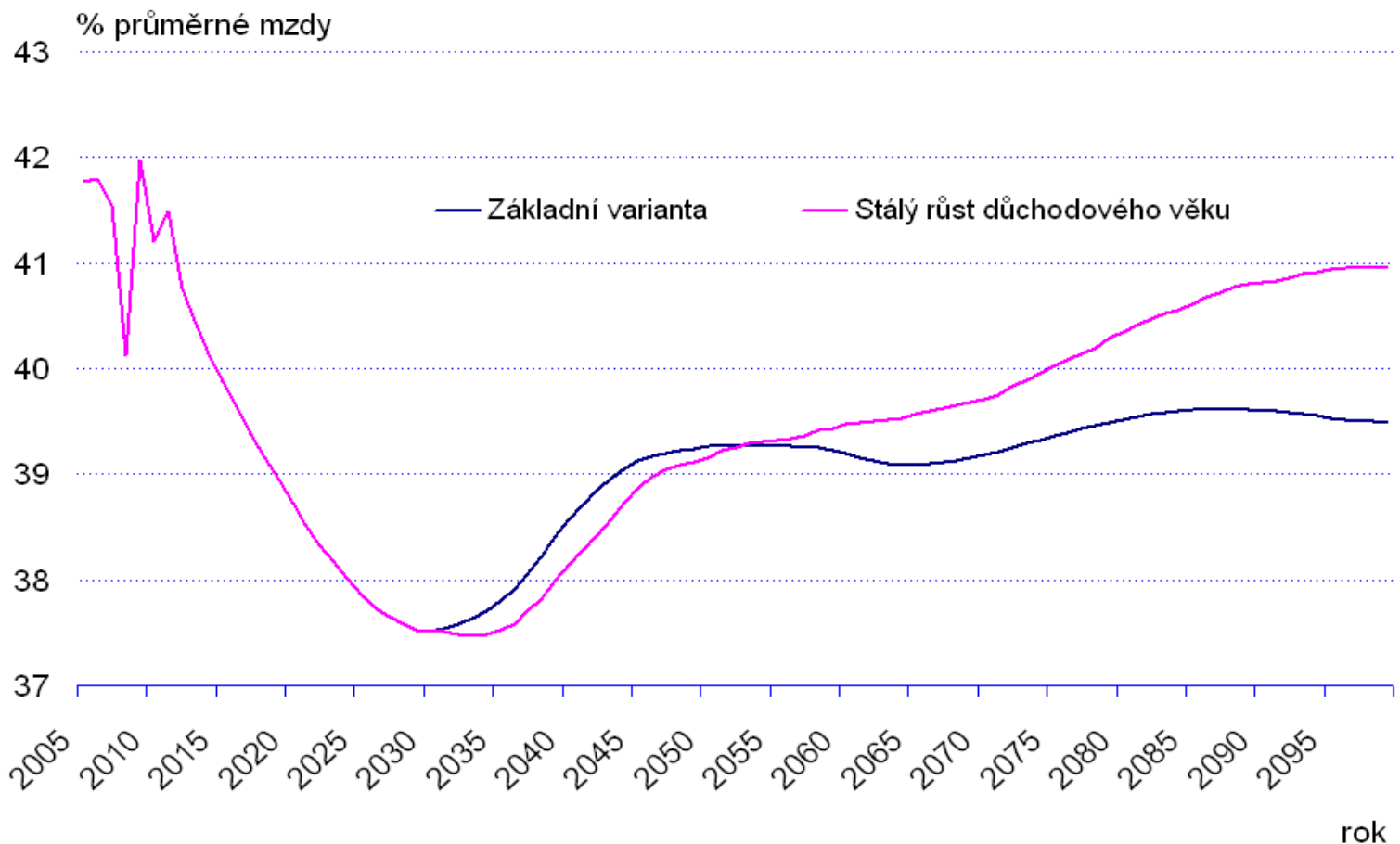
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – saldo

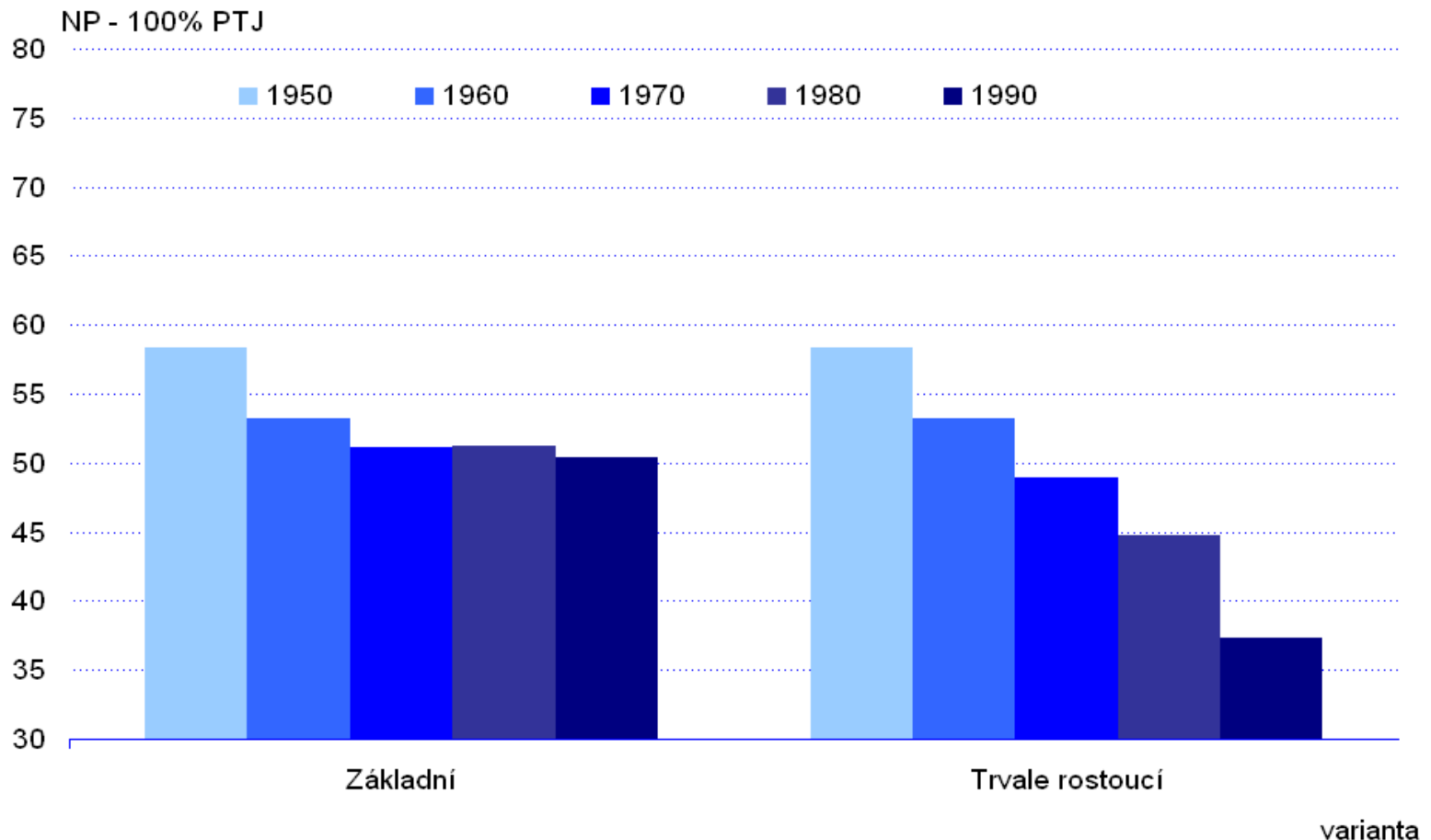
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – kumulované saldo

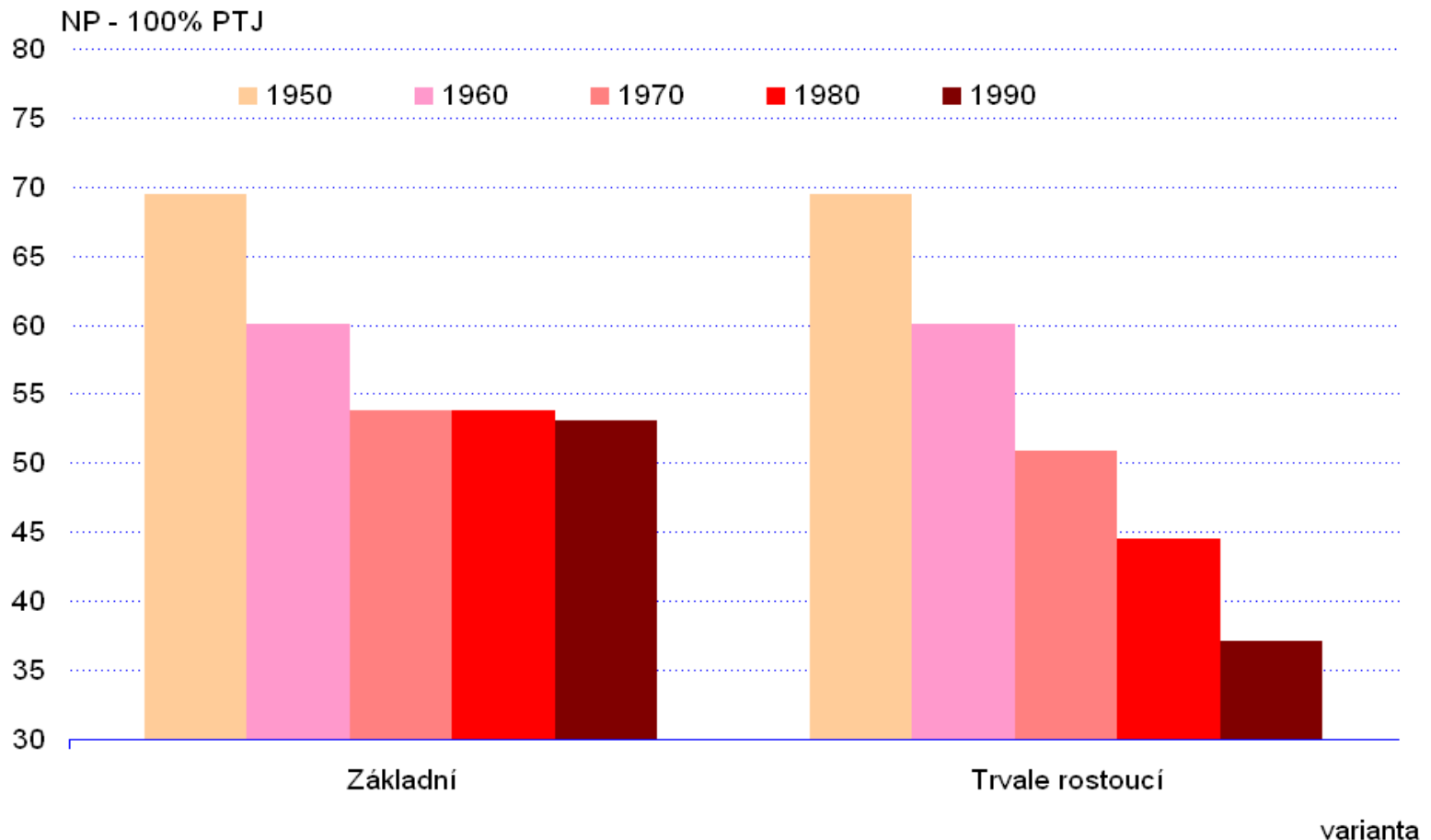
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – celkový náhradový poměr

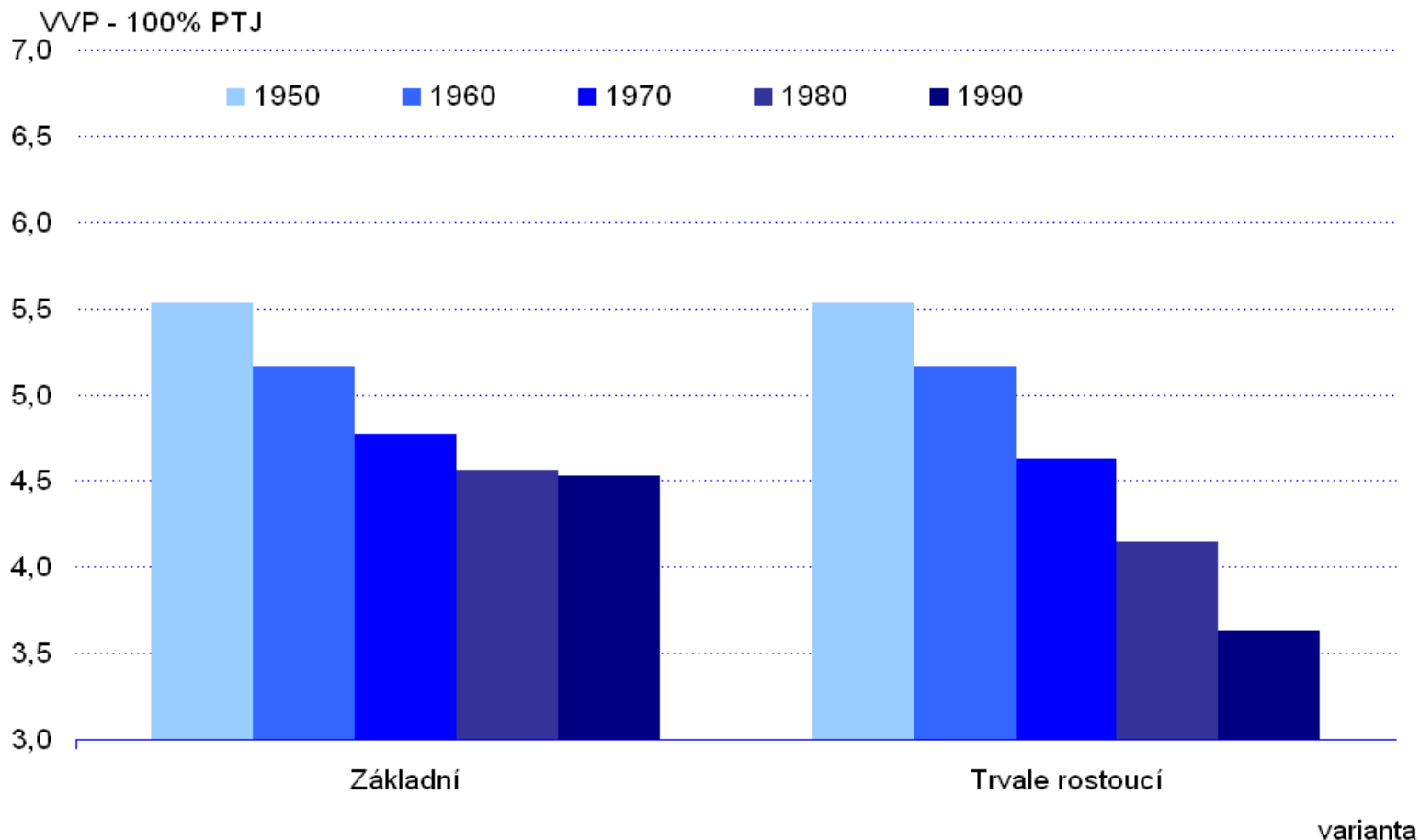
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – individuální náhradový poměr (muži)

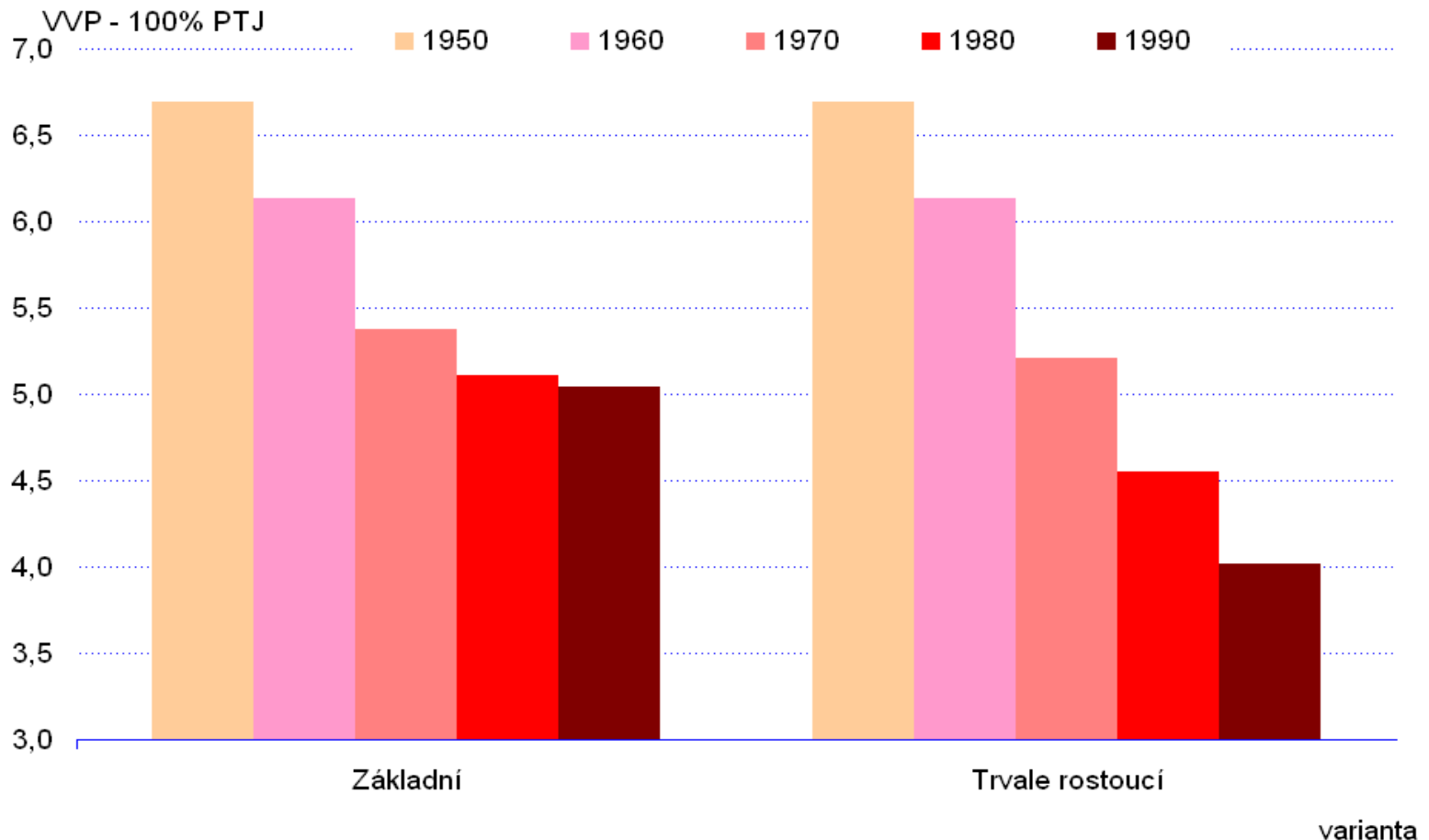
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – individuální náhradový poměr (ženy)

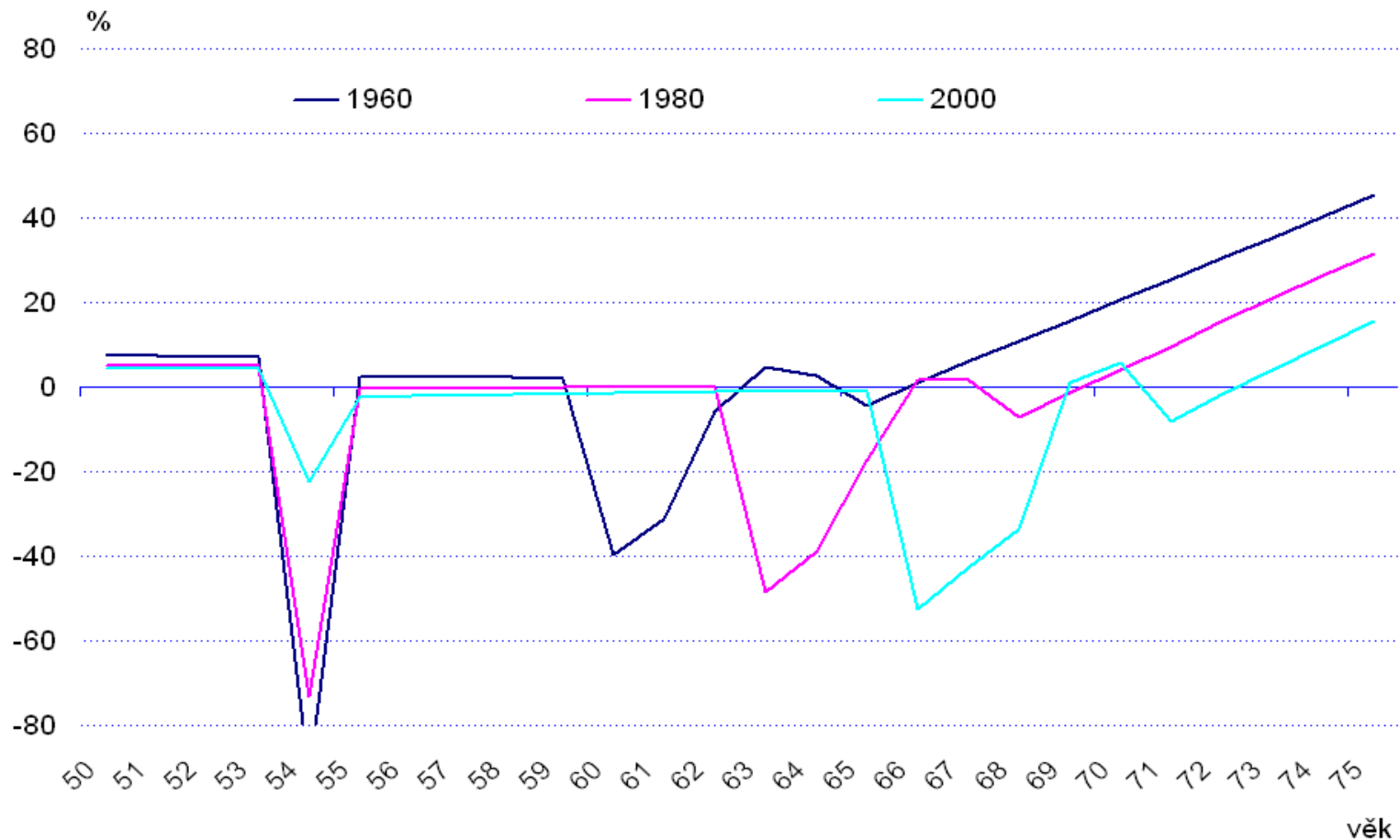
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – vnitřní míra výnosu (muži)

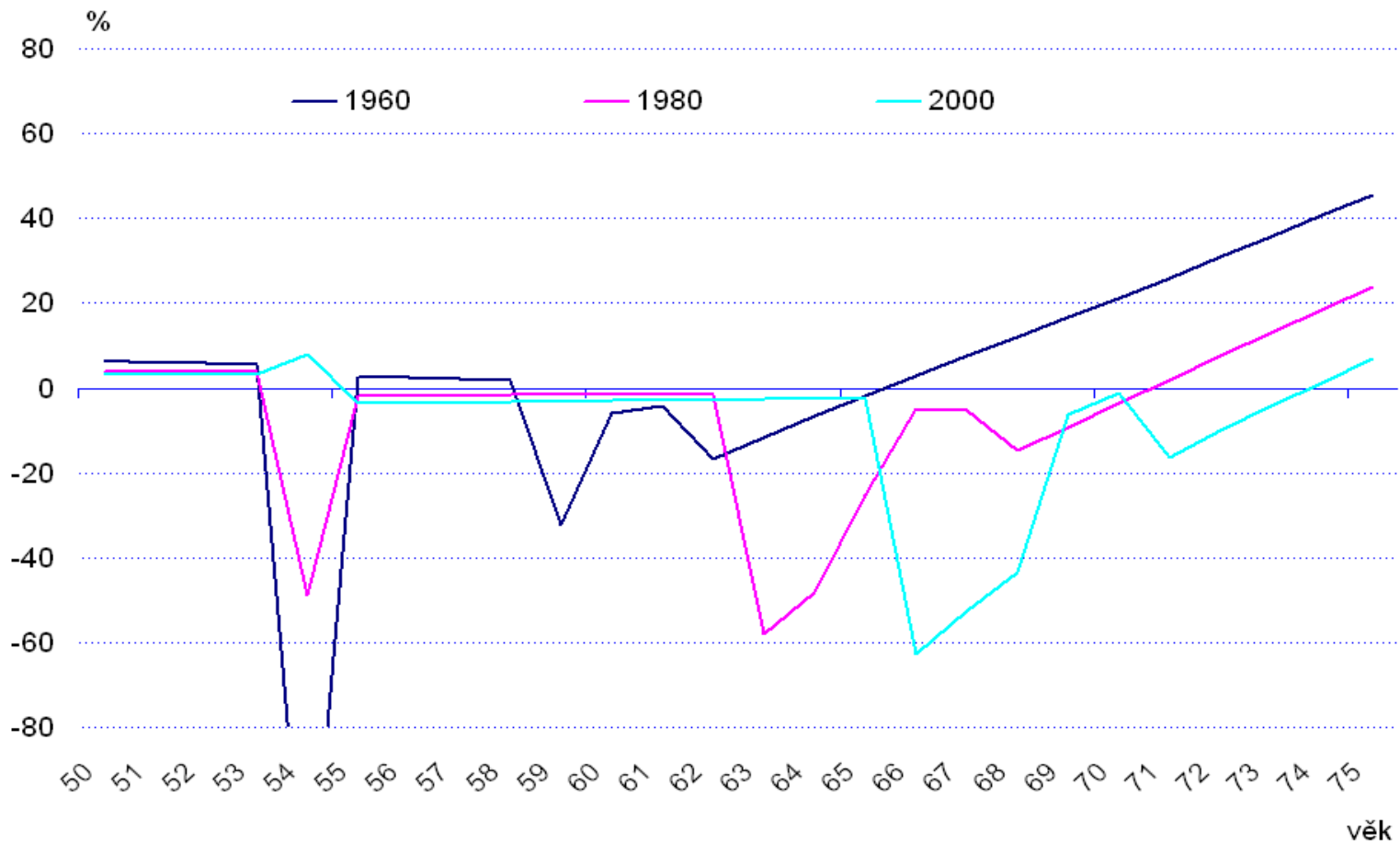
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – vnitřní míra výnosu (ženy)

Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – implicitní daň (muži)

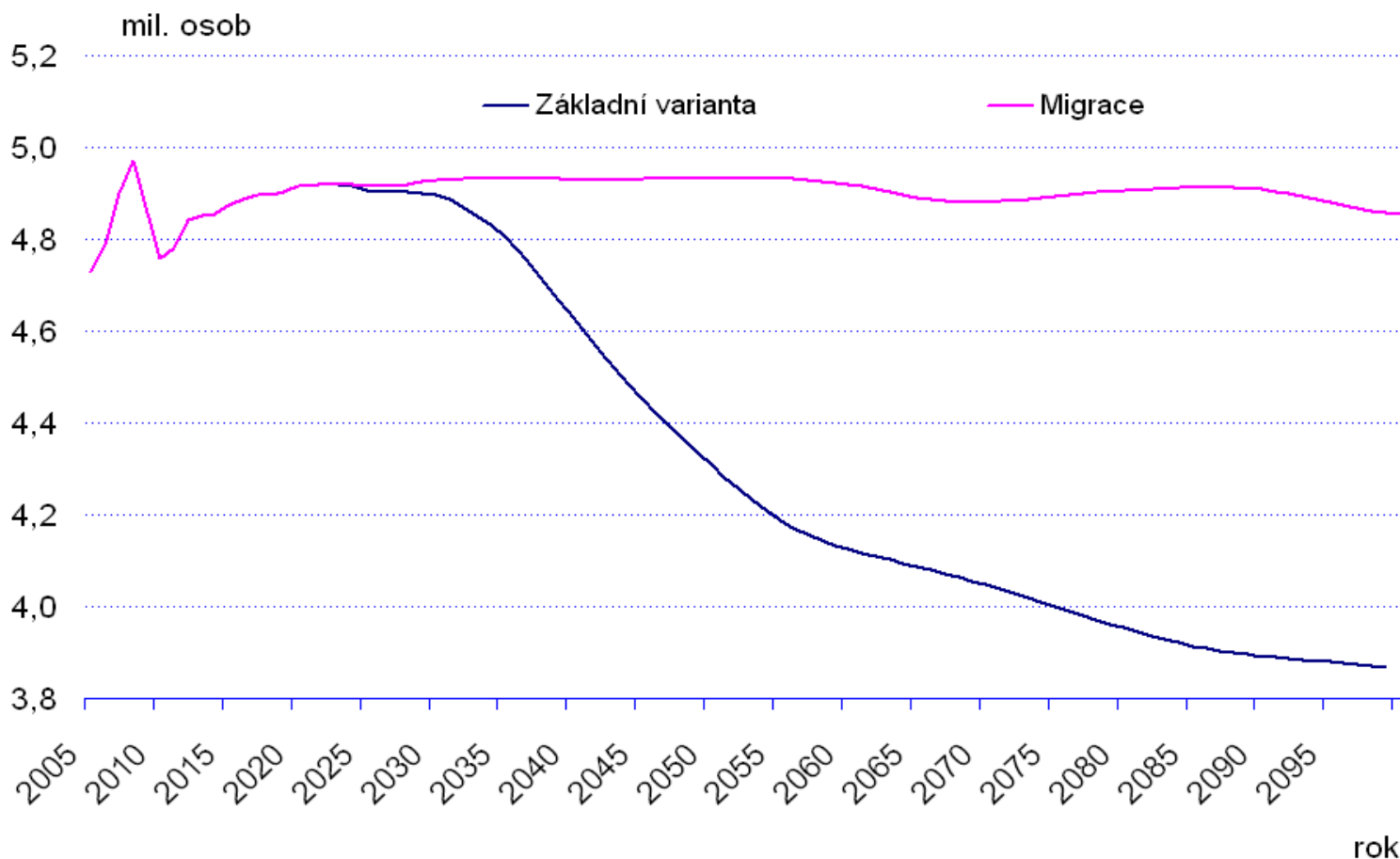
Scénář trvalého zvyšování důchodového věku – implicitní daň (ženy)

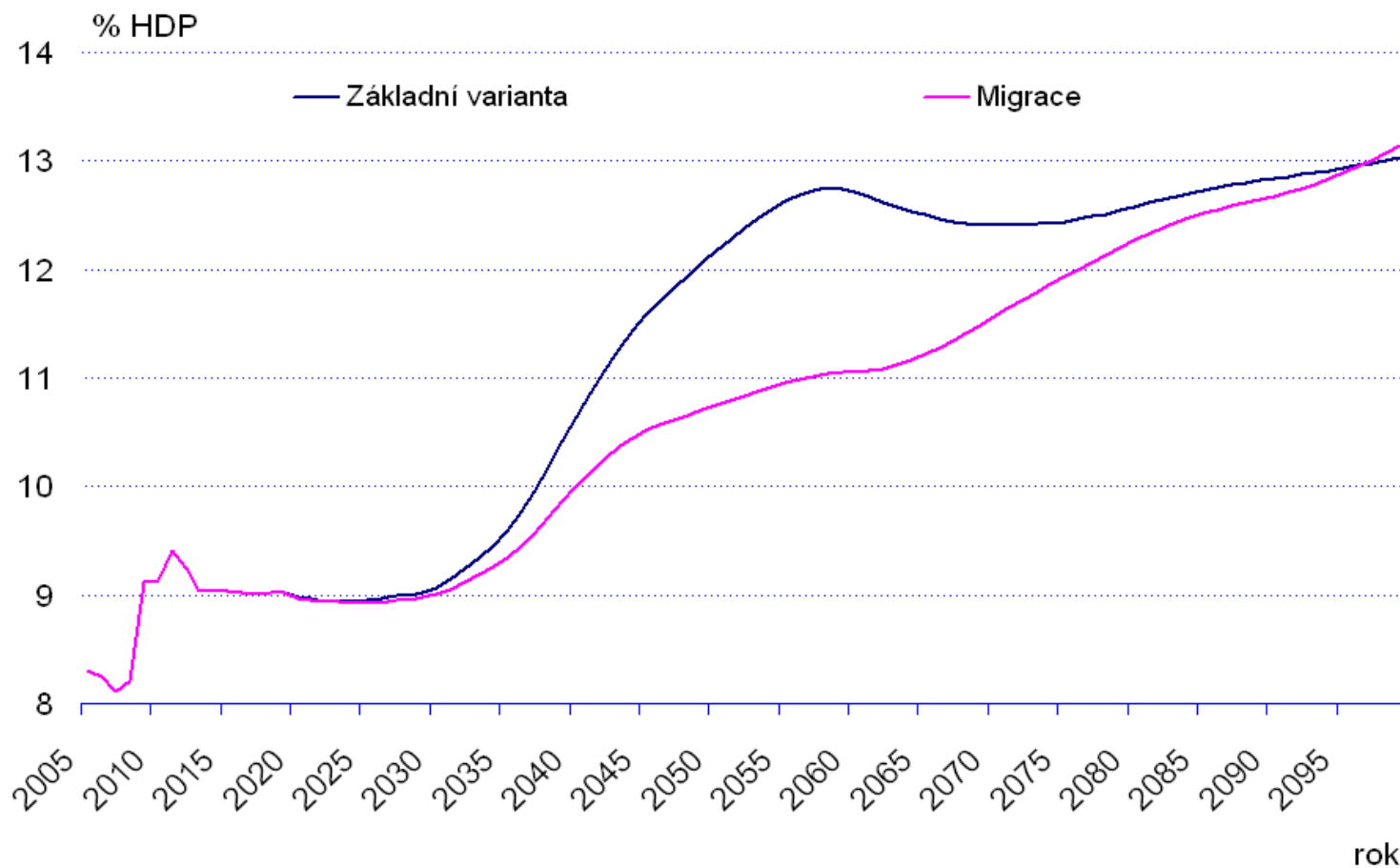
Shrnutí

- Citlivostní scénář permanentního zvyšování důchodového věku je nastaven tak, aby délka doby strávená v penzi byla napříč generacemi při odchodu na věkové hranici přibližně konstantní
- Konkrétně se věková hranice zvyšuje
 - U mužů o 2 měsíce za rok
 - U žen o 4 měsíce za rok (do dosažení VH mužů potom o 2 měsíce)
- Scénář dokáže důchodové výdaje vyjma období 2045-2070 stabilizovat a saldo důchodového systému udržet na stabilní a jen mírně deficitní úrovni
- Cenou zaplacenou za finanční stabilitu je citelný pokles vnitřní míry výnosu důchodového systému, která s mladšími generacemi setrvale klesá

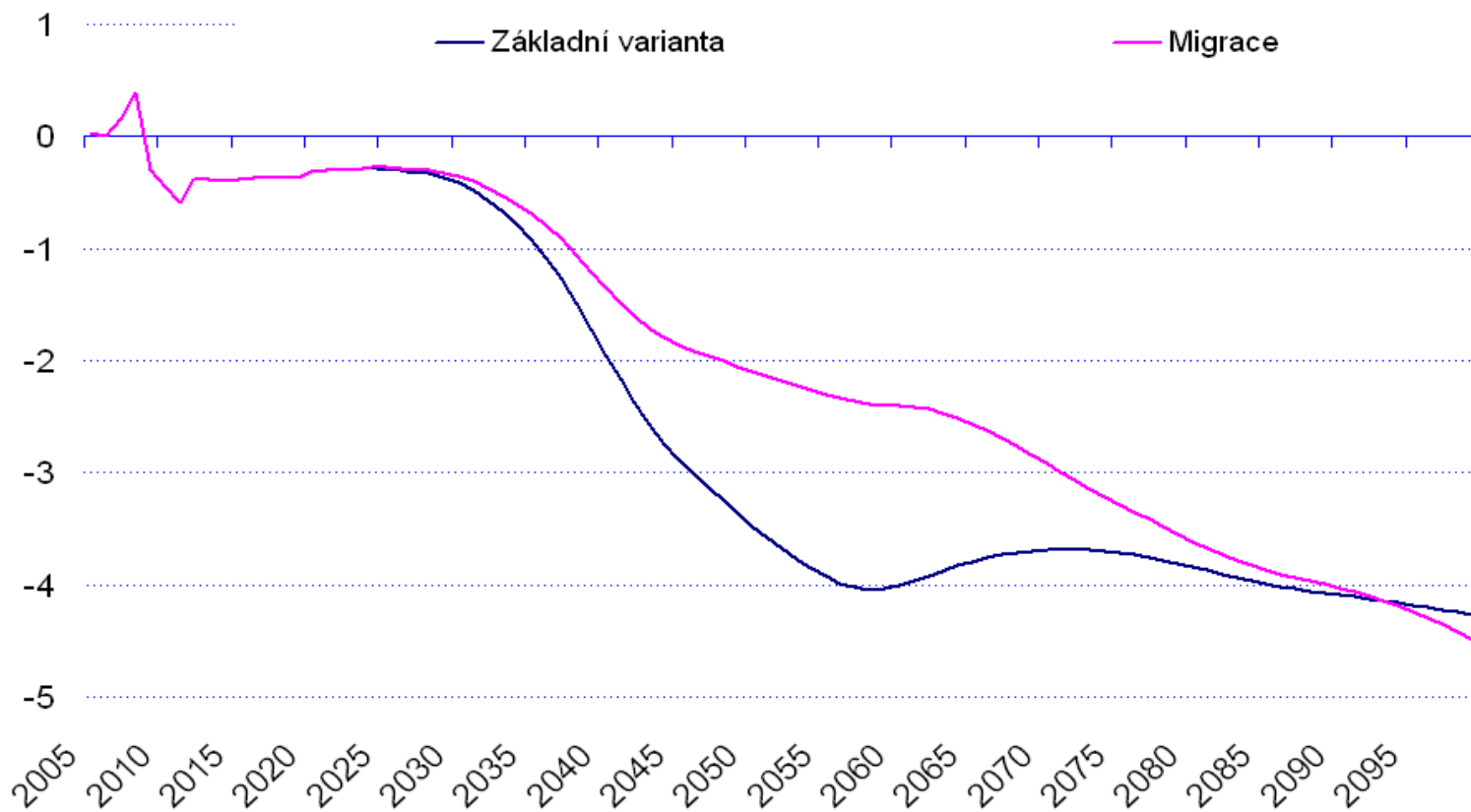
Scénář dodatečné pracovní migrace – zaměstnanost

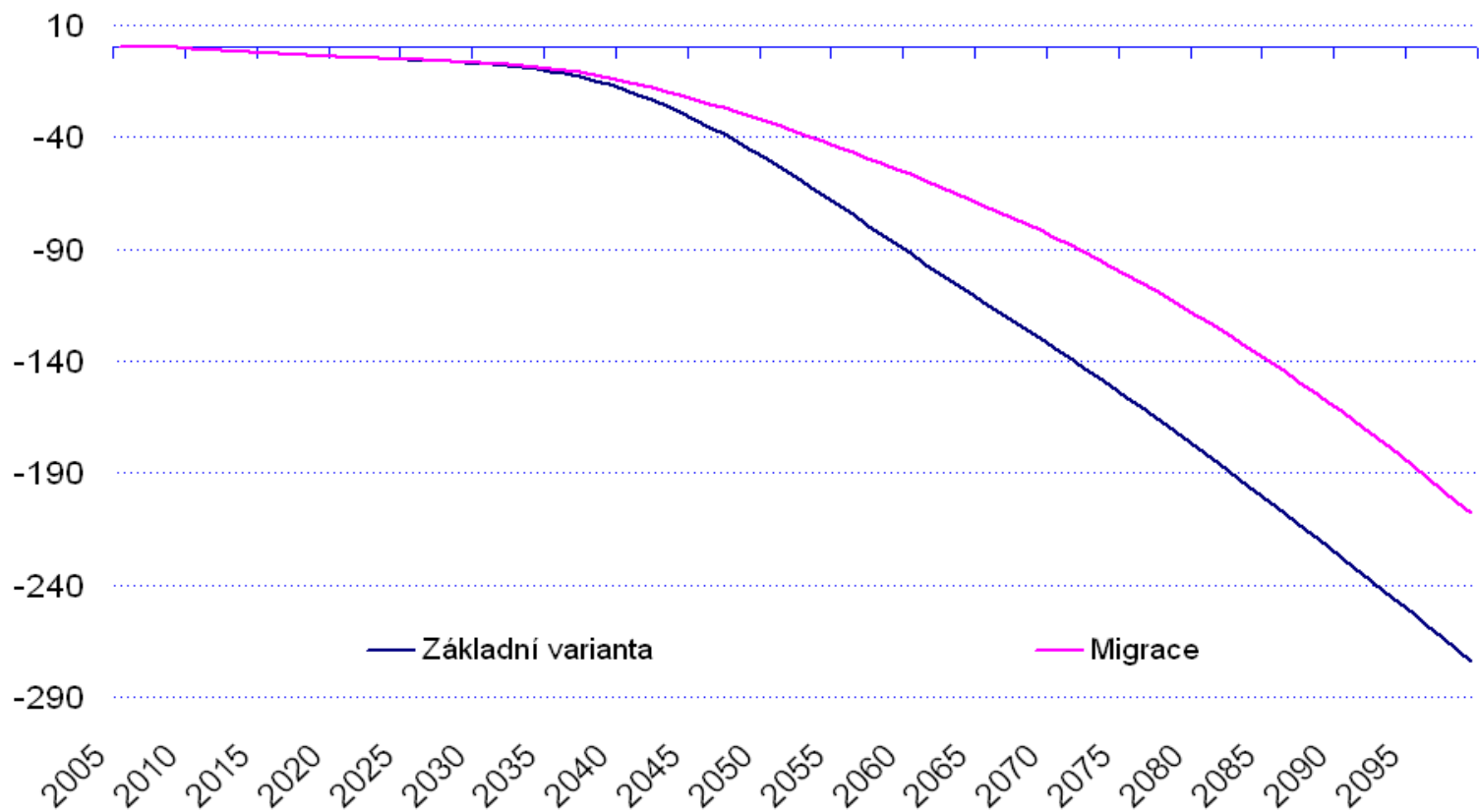
Scénář dodatečné pracovní migrace – výdaje

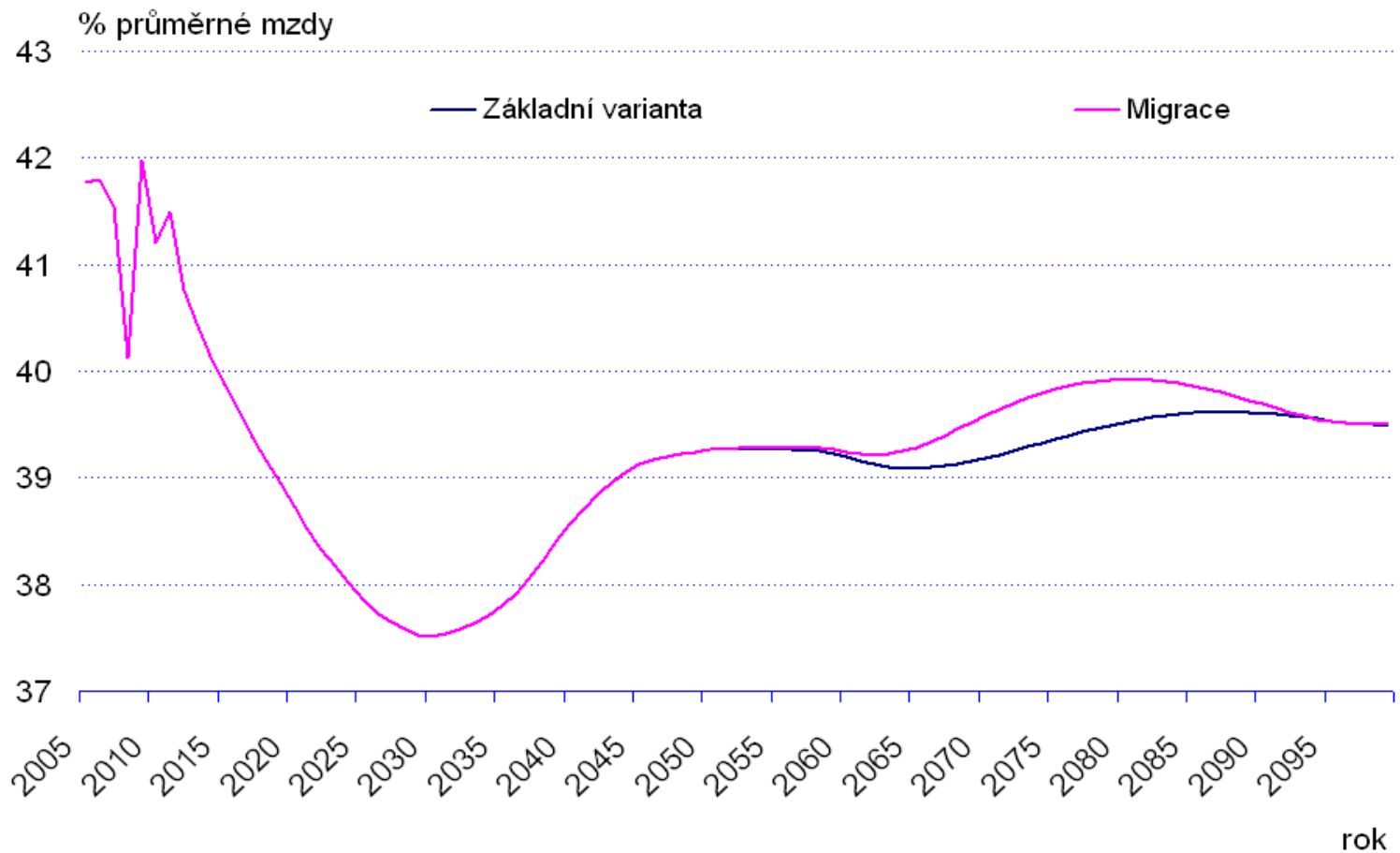
Scénář dodatečné pracovní migrace – saldo

Scénář dodatečné pracovní migrace – kumulované saldo

Scénář dodatečné pracovní migrace – celkový náhradový poměr

Shrnutí

- Cílem scénáře je demonstrovat citlivost důchodového systému na výši migrace
- Migrační „šok“ je nastaven tak, aby v průběhu času byla zhruba stabilní velikost pracovní síly v české ekonomice. Konkrétně tedy ke zvýšené migraci dochází od roku 2025 a ročně do ekonomiky přichází 20 – 50 tis. osob
- Omezující předpoklady citlivostního scénáře
 - Migrace probíhá nad rámec netto migrace, která je zakomponována v demografické prognóze (20 - 25 tis osob ročně)
 - Migranti jsou výhradně ekonomicky aktivní osoby ve věku 30 - 40 let
 - Migrující pracovníci nejsou do české ekonomiky doprovázeni žádnými rodinnými příslušníky (děti, partneři, rodiče).
 - Po dosažení důchodového věku se migranti vrací zpět do domovských ekonomik a pobírají český důchod „na dálku“. Nečerpají však žádné jiné zdravotní / sociální služby v ČR.
 - V důsledku předchozích dvou bodů tak model 100% abstrahuje od sekundárního zvýšení veřejných výdajů v jiných sociálních/zdravotních oblastech v důsledku zvýšené migrace
- Vyšší a pro důchodový systém „neoptimálnější“ migrace nedokáže zabránit setrvalému růstu výdajů na důchody, resp. postupnému propadu salda systému do vyšších deficitů
- V dlouhém období má dokonce varianta vyšší migrace kontraproduktivní vliv na finanční stabilitu důchodového systému